

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗВІТ
ПРО РОБОТУ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ
ТАВРІЙСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
АГРОТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЗА 2017 РІК

Мелітополь 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
85-річчя НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ТА ТАВРІЙСЬКОГО ДАТУ (1932 -2017).....	4
1. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ.....	9
2. ПРОСВІТНИЦЬКО - ВИХОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	13
3. НАУКОВО – БІБЛІОГРАФІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	29
3.1 Науково-бібліографічна робота.....	29
3.2 Інформаційне супроводження НДР в режимі ДОК та ВРІ.....	31
3.3 Інформаційно-ділові заходи.....	32
3.4 Формування інформаційної культури користувача.....	34
3.5 Інформаційно-бібліографічні послуги On-line.....	35
3.6 Довідково-бібліографічна робота.....	35
4. ФОРМУВАННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ФОНДУ БІБЛІОТЕКИ.....	36
4.1 Структура та склад фонду.....	36
4.2 Нові надходження.....	38
4.3 Актуалізація та збереження фонду.....	40
5. ОРГАНІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПОШУКОВОГО АПАРАТУ.....	42
6. ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ БІБЛІОТЕКИ.....	44
6.1 Електронний каталог.....	45
6.2 Електронна бібліотека.....	46
6.3 Електронні бази даних.....	48
6.4 Використання електронних ресурсів.....	49
6.5 Інституційний Репозитарій ТДАТУ ElarTSATU.....	51
6.6 WEB-представництво наукової бібліотеки.....	54
7. НАУКОВО – ДОСЛІДНА ТА МЕТОДИЧНА РОБОТА.....	57
7.1 Науково-дослідна робота НБ.....	57
7.2 Науково-методична робота.....	59
7.3 Консультаційно-методична допомога. Підвищення кваліфікації.....	62
7.4 Методичне забезпечення бібліотек ЗТО СГБ.....	69
8. ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	71
9. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	77
10. ІНОВАТИКА В РОБОТІ БІБЛІОТЕКИ.....	83
11. УПРАВЛІННЯ. РОБОТА З КАДРАМИ.....	84
12. МАТЕРІАЛЬНО – ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	87

ДОДАТКИ:

1. Таблиця основних статистичних показників роботи НБ ТДАТУ за 2017 рік (форма МОН України)
2. Таблиця основних статистичних показників роботи НБ ТДАТУ за 2017 рік (форма НННСГБ УААН України)
3. Просвітницько-виховна діяльність (фото-звіт)

ВСТУП

Місія наукової бібліотеки ТДАТУ – розвиток, створення, збереження та організація використання власних та світових інформаційних ресурсів, які відповідають науковому та навчальному процесам в університеті, забезпечення інформаційних та дослідницьких потреб студентів, викладачів, співробітників університету на принципах доступності, оперативності, інформативності, комфортності

Основними **пріоритетними напрямками розвитку бібліотеки у 2017 році** були:

- створення оптимальної системи якісного обслуговування користувачів (повноти, оперативності та комфортності);
- сприяння конкурентоздатності університету на ринку освітніх послуг;
- забезпечення раціонального формування та розвиток інформаційно-бібліотечних ресурсів в інтересах користувачів, навчального та наукового процесів;
- збереження багатства фонду і наукової спадщини університету для наступних поколінь;
- забезпечення доступу користувачів до науково-освітніх ресурсів шляхом використання інформаційних технологій;
- створення власних інформаційних ресурсів;
- забезпечення лідируючих позицій Головної бібліотеки об'єднання в питаннях методичного забезпечення бібліотек, які входять до Запорізького територіального об'єднання сільськогосподарських бібліотек (ЗТО СГБ);
- удосконалення інфраструктури бібліотеки та підвищення комфортності обслуговування користувачів;
- підвищення професійної компетентності співробітників бібліотеки;
- удосконалення культурно-просвітницької і виховної роботи серед студентської молоді;
- популяризація всіх ресурсів бібліотеки і її діяльності;
- підвищення рівня інформаційної культури користувачів з урахуванням світових стандартів інформаційної грамотності.

Основні завдання, над якими працював колектив бібліотеки впродовж 2017 року:

- розвиток і популяризація університетського репозитарію;
- розширення інформаційного потенціалу сайту бібліотеки;
- підвищення інформаційної культури користувачів, сприяння розвитку їхньої інформаційної компетенції;
- формування позитивного іміджу бібліотеки і підвищення її престижу серед здобувачів вищої освіти та співробітників ;
- підвищення комфортності обслуговування всіх категорій користувачів

85-РІЧЧЯ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ТА ТАВРІЙСЬКОГО ДАТУ (1932 -2017)

«ВІВАТ УНІВЕРСИТЕТ! ВІВАТ БІБЛІОТЕКА»

Рік 2017 – ювілейний для Таврійського ДАТУ та наукової бібліотеки

Університетська бібліотека – інтелектуальне, духовне та культурне перехрестя студентів, науковців, освітян та бібліотекарів. Тут знаходять допомогу і підтримку студенти, викладачі, аспіранти, майже усі, кому необхідно отримати інформацію. Історія бібліотеки – яскрава сторінка становлення та відродження університету, його досягнень і злетів.

До 85 річного ювілею науковою було розроблено «Програму заходів до 85 річчя ТДАТУ та НБ». З 11 по 20 вересня було проведено ювілейну декаду «Віват університет! Віват бібліотека».

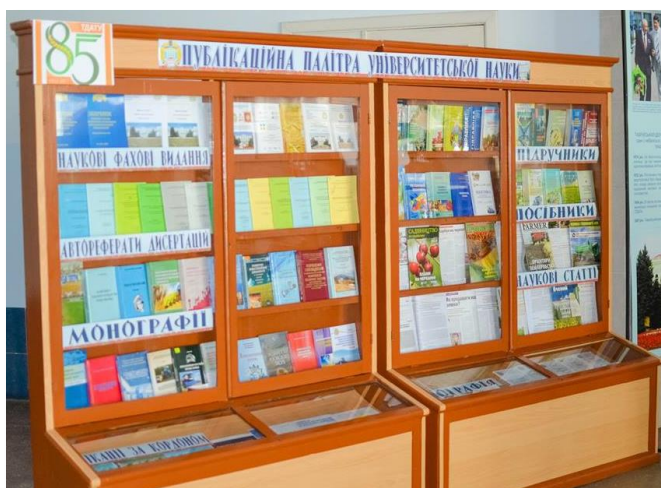
В рамках декади підготовлені наступні заходи:

Тематична виставка

- ✓ Таврійський агротехнологічний – 85 років успіху

Виставки-презентації, перегляд

- ✓ Університетська наука в особистостях
- ✓ Публікаційна палітра університетської науки
- ✓ «Наука в особах та особистість в науці»

Стендова виставка

- ✓ Вчені ТДАТУ в Вікіпедії

Медіа-бесіди

- ✓ ТДАТУ - там, де плакають аграріїв
- ✓ Наші випускники – історія успіху

Інформаційний бюлетень

- ✓ Наукова бібліотека: практика роботи

Буклети

- ✓ **«Випускники ТДАТУ. Історії успіху»:** інформаційний буклет;

Буклет складається з трьох частин:

Випускники МІМСГ-ТДАТА-ТДАТУ. Історії успіху : виробничники та підприємці

Випускники МІМСГ-ТДАТА-ТДАТУ. Історії успіху : науковці і освітяни

Випускники МІМСГ-ТДАТА-ТДАТУ. Історії успіху : управлінці та громадські діячі.

- ✓ **«Монографії викладачів МІМСГ- ТДАТА-ТДАТУ (1990-2017)»:** науково-бібліографічний покажчик;
- ✓ на сайті НБ було розміщено банер. Посилання банера переадресувало користувачів на матеріали, щодо святкування ювілею.
- ✓ розпочато проект **«Вчені ТДАТУ в Вікіпедії».**

Наразі, в онлайн-енциклопедії розміщено **11** персональних сторінок докторів наук та видатних науковців ТДАТУ:

- ректора ТДАТУ, доктора технічних наук, професора, члена-кореспондента НААН України **Кюрчева Володимира Миколайовича**
- доктора технічних наук, професора, член-кореспондента НААН України, проректора з наукової роботи ТДАТУ **Надикто Володимира Трохимовича**
- доктора біологічних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України **Волоха Анатолія Михайловича**
- доктора с.г. наук , професора **Калитки Валентини Василівни**
- доктора технічних наук, професора **Панченка Анатолія Івановича**
- доктор технічних наук, професор **Леженкін Олександр Миколайович**
- доктора технічних наук, член-кореспондента НААН України, заслуженого працівника народної освіти України, Почесного громадянина міста Мелітополя **Кушнарєва Артура Сергійовича**
- ректора ТДАТА, МІМСГ (1987-2006 рр.), к.т.н., професора, доктора сільськогосподарських наук Польщі, заслуженого працівника народної освіти України **Крижачківського М. Л.**
- доктора технічних наук, професора **Овчарова Володимира Васильовича**
- доктора технічних наук, професора **Мунтяна Володимир Олексійович**
- доктора технічних наук, професора **Карпуші Павла Павловича**

- **біобібліографічні буклети серії «Видатні науковці МІМСГ-ТДАТУ. Життєвий шлях на освітрянський ниві»** (Василенко А.О., Гулівер Г.Ф. Калитка В.В., Карпуша П.П., Надикто В.Т., Найдис В.М., Кюрчев В.М., Кушнарєв А.С., Крижачківський М.Л., Вербін Я.Я., Юдицький М.М.)

Матеріал на радіо

- ✓ Наукова бібліотека університету – нові технології, нові можливості
- Виставка рідкісних і цінних видань**
- ✓ Перлини фонду
- Інформація на сайти НБ, ТДАТУ**
 - ✓ Про бібліотек – з любов'ю. Науковій бібліотеці – 85!

ПРО БІБЛІОТЕКУ – З ЛЮБОВ'Ю. НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ – 85 !

Університетська бібліотека – інтелектуальне, духовне та культурне перехрестя студентів, науковців, освітян та бібліотекарів. Тут знаходять допомогу і підтримку студенти, викладачі, аспіранти, майже усі, кому необхідно отримати інформацію. Університетська бібліотека – хранителька вікових традицій та активний новатор, центр розповсюдження знань.

За участі наукової бібліотеки (розробка макету, підбор матеріалу, редагування, оформлення) випущено ювілейне видання Таврійського ДАТУ з нагоди 85-річчя.

таврійський державний агротехнологічний університет

**ШАГУЄ!
ТРАДИ
ТВОРИМ
СЬОГО
КРОКУЄ!
В МАЙ**

ПОГЛЯД У МИНУЛЕ

ІСТОРІЯ - СКАРБНИЦЯ НАШИХ ДІЯНЬ, СВИДОК
МИНУЛОГО, ПРИКЛАД І ПОВЧАННЯ ДЛЯ СЬОГОДЕННЯ,
ЗАСТЕРЕЖЕННЯ ДЛЯ МАЙБУТЬОГО

М. Сервантес

ГІМН УНІВЕРСИТЕТУ

*Слово і любові С.В.В.
Мудрість і Красота С.П.І.*

РАДУЄСЯ, ЗЕМЛЕ -
ОСВІТЛА ПОЛЯ
УНІВЕРСИТЕТСЬКА
СВІТЛОВА ЗОНА

приспів

вічно живи, наша тораість,
світло на краях неси,
прославляй Україну! -
ЗЕМАЮ ЩЕДРА, КВІТНУ, ЯК РОДИНУ.

ОДА УНІВЕРСИТЕТУ

*Слово і любові С.В.В.
Мудрість і Красота С.П.І.*

СЕРЕД ЛАНІВ ЗАПОРІЙНОГО КРАЮ
СЕРЕД КВІТНУЧИХ ЛУЖНЯНИХ САДІВ,
НАЧЕ СЛІВ'Я НА НЕВОКРАІ
НА ОСВІТЯНСЬКОМУ ПОЛІ РОЗЦІВІ

приспів

в світаї всіх канонів академічної,
КОЛОЦЬКОЇ ДОЛІ ОМІРЯНОВ ЗАЛЕГ
ТАВРИСЬКА
ДЕРЖАВНИЙ
АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ДАВНІХ ТРАДИЦІЙ ДОБУТКИ ЗНАМЕННІ
ДОЛГОЧЕКАННЕ ЗНАЙШАВ ВОЗНАННЯ,
ХРАМОМ НАУКИ ЗВУМІ БОГО ВЧЕНІ,
АДВО СПІДАНТІСЬКІ - ДЖЕРЕЛОМ
ЗНАННЯ

приспів

СІМЯ ВІЧНЕ І МНОЖИТИ СЛАВУ
З ПИЩО, ХТО ВЧИТИ ПІЗНАВАМО НОВЕ,
ДОЛГ ВІВАЗАЛА ХОДУ ВЕЛОЧАПУ,
ХАЙ ЖЕ ВІН КВІТНІ І ЗАВЖДА ЖИВЕ

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЦЕНТРИ

*AETAS DULCISSIMA ADULESCENTIA E
МОЛОДИСТЬ - НАЙКРАЩА ПОРА ЖИТИ.*

Таврійський державний агротехнологічний університет

*Semper Aperta Invenit Offera
Книга вчить завжди відкрити*

Наукова бібліотека
Рік заснування - 1932

Директор наукової бібліотеки
БЛОЦЬКА ОЛЬГА МИКОЛАЇВНА

Університетська наукова бібліотека - одні з найстаріших та найбільших книгозберігів міста є важливим компонентом інформаційно-освітнього середовища університету. Вона включена в освітній, науковий і вивчаний процес.

Бібліотека - ровесниця університету. Історія бібліотеки - це частина його біографії. За 85 років тут накопичено понад 400 тис. примірників друкованих та електронних видань.

Роки існування бібліотеки - це роки систематичної натягненої роботи з формування, оновлення, актуалізації книжкового фонду, покращення бібліотечно-інформаційного обслуговування користувачів, запровадження новітніх інформаційних технологій.

З 2010 року з придбанням автоматизованої бібліотечної інформаційної системи ІРБІС розпочався новий етап розвитку наукової бібліотеки - етап запровадження нових інформаційних технологій.

Сьогодні наукова бібліотека поєднує традиційні та електронні інформаційні ресурси, індивідуальні та корпоративні методи роботи, вирішує проблеми культурно-просвітницької діяльності, впроваджує інноваційні технології у бібліотечну практику.

За останні роки фахівцями бібліотеки створено електронний каталог, електронну бібліотеку, інституційний репозитарій, власний сайт, який виконує функції інформаційного порталу.

До послуг користувачів - всі електронні ресурси, читальні зали на 185 посадкових місць, вільний доступ до мережі Інтернет та бездротового зв'язку Wi-Fi. Щорічно здійснюється класифікація інформаційних on-line сервісів, проєкти культурологічних, історико-бібліографічних.

Наукова бібліотека проводить змістовні цікаві просвітницько-виховні заходи для студентської молоді.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Наукова бібліотека ТДАТУ - креативна, цікава, сучасна!

Бібліотека - драйвер зміни

Бібліотека - ровесниця університету, тому осмислення історії університету неможливе без спогадів про становлення і розвиток університетської бібліотеки.

Не залишився поза увагою і ювілей Наукової бібліотеки, співробітниками бібліотеки був проведений **тиждень бібліотеки**, розроблений **ювілейний логотип**.

З НАГОДИ
85-РІЧЧЯ
З ДНЯ СТВОРЕННЯ,
ДО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО
ДНЯ БІБЛІОТЕК

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
з 25 по 30 вересня проводить
ТИЖДЕНЬ БІБЛІОТЕКИ

В рамках тижня
заплановані наступні заходи

- ↑ Екскурсії по бібліотеці
- ↑ Інформаційна еволюція /виставка-інсталяція/
- ↑ НБ в Google Scholar
- ↑ Наукова бібліотека ДАТУ: практика роботи /інформаційний бюлетень/

**ДО ЗУСТРІЧІ
В БІБЛІОТЕЦІ**

*Наукова бібліотека
в світлинах і документах*

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА І СУПРИБІВАННЯ І ДОКУМЕНТАМ

*85-річчю наукової бібліотеки
привітаються*

Підготовлено до випуску ювілейне видання «Наукова бібліотека в світлинах і документах», де представлено фотоматеріали та документи різних років з короткою історичною довідкою про розвиток, становлення та сьогодення Наукової бібліотеки Таврійського державного агротехнологічного університету.

У вересні бібліотека приймала поздоровлення від ректора, деканів, зав. кафедрами, профспілки, студентів, співробітників університету, колег з вузівських та обласних бібліотек.

На святковому зібранні з нагоди 85-річного ювілею ТДАТУ директор наукової бібліотеки **Білоцька Ольга Миколаївна** була нагороджена **Почесною грамотою Департаменту освіти і науки Запорізької облдержадміністрації** за вагомий внесок у науково-технічний та культурний розвиток міста, підготовку висококваліфікованих фахівців, вагомий внесок у розвиток вітчизняної науки та значні досягнення в реалізації державної політики в галузі національної освіти, навчання та виховання студентської молоді.

На виконання Постанови Верховної Ради України від 22 грудня 2016 р. № 1807-VIII «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2017р.» та Постанови Президії Національної академії аграрних наук України від 26 січня щодо відзначення 100-річного ювілею Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН України, директора наукової бібліотеки ТДАТУ відзначено пам'ятною ювілейною медаллю «**100 років Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН**» Президії Національної академії аграрних наук України.

За сумлінну і плідну працю, високий професіоналізм, вагомий особистий внесок у підготовку висококваліфікованих фахівців для сільського господарства області та з нагоди 85-річчя наукової бібліотеки:

- ✓ **почесними грамотами нагороджено:** Прусенко О.М., Байберова Л.І., Почепня О.В., Семенюк Н.М., Вовченко С.В., Журавська А.Г., Голодова С.О., Петрова Л.О., Коротун І.М., Маргарінт Н.І.
- ✓ **преміювано:** Білоцька О.М., Прусенко О.М., Почепня О.В., Семенюк Н.М., Журавська А.Г., Голодова С.О.; Маргарінт Н.І.; Петрова Л.О.
- ✓ **подяками відзначено:** Колюх О.Ю., Попазова Г.Д., Шульга Н.В., Сітько І.Б., Мосюр О.В., Андреева Г.Ю., Свиридова Я.С., Касянова Т.О., Орлова С.І., Ломейко Н.Г., Цикало О.В., Сирцова О.І., Рудамьоткін М.М..

I. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ

Обслуговування користувачів проводили наступні підрозділи НБ:

- 1. Відділ обслуговування користувачів, у т.ч**
 - абонемент навчальної та наукової літератури;
 - абонемент художньої літератури;
 - великий читальний зал;
- 2. Відділ науково-бібліографічної роботи;**
- 3. Відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення**
 - зал електронних ресурсів
 - сектор електронної бібліотеки
- 4. Нестационарні форми обслуговування**
 - бібліотеки гуртожитків - 2
 - бібліотечні пункти на кафедрах - 18

Користувачами бібліотеки 2017 році були студенти, викладачі та співробітники ТДАТУ, студенти і викладачі мелітопольського коледжу ТДАТУ, сторонні користувачі, а також віддаленні користувачі, зареєстровані в БД «Читач».

Всього зареєстрованих користувачів за ЄРО – **8350** у т.ч.

- студенти – **3621** (у т.ч. магістрів – 527)
- аспіранти - 24
- науковців і викладачів – 334
- спеціалістів – 264
- сторонні – 134
- віддалені – 3997

Всіма підрозділами було обслуговано **12170** користувачів;

Відвідування сайтів рахується з допомогою *Google Analytics*. Відвідування електронних ресурсів – з допомогою лічильників. Загальна цифра відвідувань у 2017 році складає - **169906**.

Показники відвідувань

Табл.1

	2016	2017
Фізичне відвідування бібліотек	60890	60100
Відвідування сайту НБ ТДАТУ	25794	11423
Кількість звернень до ЕК та ЕБ	24731	18420
Відвідування блогу НБ ТДАТУ	6295	14832
Відвідування репозитарію	51094	61481
Відвідування масових заходів	3600	3650
Всього за рік	172404	169906

Документовидача усіма підрозділами НБ – **403146** прим.

Розподіл видачі документів

Табл. 2

	2016	2017
З основного фонду НБ та філій	350861	210650
Завантажено електронних статей з ElarTSATU	45800	61481
Завантажено мережних локальних е-документів	106324	130870
Електронна доставка документів, МБА	95	145
Всього за рік	503080	403146

Основні завдання, над якими працював колектив НБ впродовж **2017 року**:

- забезпечення літературою користувачів у відповідності до навчальних планів;
- повне оперативне задоволення потреб користувачів у інформації та покращення якості їх обслуговування;
- підготовка до запису студентів I курсу;
- популяризація бібліотечного фонду (наявних видань та незаслужено забутої літератури) шляхом оформлення книжкових виставок, переглядів літератури, проведення культурно-просвітницьких заходів;
- надання пропозицій щодо формування книжкового фонду;
- проведення заходів по збереженню фонду бібліотеки;
- ліквідація читацької заборгованості;

Бібліотека – посередник між постійно зростаючим потоком інформації та її користувачами, яка у підсумку стає гарантом якості освіти. Обслуговування користувачів є головною функцією, яка формує імідж бібліотеки як надійного інтелектуального посередника між людиною та інформацією. Доступність, достовірність, швидкість обробки і надання інформації значною мірою визначали задоволення запитів користувачів у звітному 2017 році.

У звітному році спостерігається зменшення показників обслуговування користувачів, що пояснюється:

- зменшення контингенту студентів денної та заочної форм навчання;
- перехід студентів на дистанційне навчання за індивідуальним планом;
- активним використанням ресурсів Інтернет поза межами НБ.

Це спонукає бібліотеку до постійного пошуку нових форм обслуговування користувачів і представлення інформації. І лише завдяки цьому наукова бібліотека зараз – це не тільки книгозбірня, а й сучасний інформаційний центр.

В звітному році на базі читального залу започатковано **нову форму роботи** - **«Інформаційний тиждень фахової періодики на кафедрі»**.

До уваги викладачів кафедри ОПХВ було представлено **46 фахових періодичних** видань. Щоквартально в читальному залі проводиться перегляд **«Тиждень фахової періодики»**, на якому в звітному році було представлено **440** новинок періодичних видань, проводиться **моніторинг періодичних видань**. Інформація про результати моніторингу розміщується на сайті НБ, та надсилається на кафедри.

У приміщенні читального залу працює Wi-Fi і це завжди приваблює користувачів. Все частіше студенти використовують комфортний читальний зал для самостійної роботи, проведення колективних занять.

В звітному році значна увага приділялась повноті та оперативності обслуговування всіх категорій користувачів на абонементі.

Протягом року велику увагу працівники відділу обслуговування приділяли роботі зі **студентами-першокурсниками**, особливо в період їх адаптації до навчання у вузі. У навчальних планах університету у 2017 році відбулися зміни – з'явилися нові спеціальності та нові дисципліни.

На абонементі навчальної та наукової літератури працює груповий метод обслуговування студентів, що передбачає видачу заздалегідь підготовлених комплектів літератури. Під час запису читач обов'язково знайомиться з «Правилами користування НБ», зі структурою бібліотеки, спектром послуг з бібліотечно-бібліографічного та інформаційного обслуговування, які надає бібліотека.

Масова видача підручників проводиться у два етапи на 1 та 2 півріччя для студентів 1 курсів (стаціонар) всіх факультетів відповідно до графіку видачі.

Перед масовою видачою була проведена підготовча робота:

- ✓ уточнення плану набору студентів;
- ✓ вивчення навчальних планів;
- ✓ опрацьовано списки рекомендованої літератури кафедр;
- ✓ підготовка читацьких формулярів на основі наказів про зарахування;
- ✓ проведено необхідний ремонт підручників;
- ✓ формування комплектів;
- ✓ складання чіткого графіка видачі підручників факультетам і групам;
- ✓ виступи на організаційних зборах факультетів.

Групова видача підручників була проведена в короткий термін – **5** днів, проходила в співпраці з деканатами факультетів та кураторами груп.

Завдяки чіткій і злагодженій роботі до бібліотеки були записані та отримали підручники **436** першокурсників.

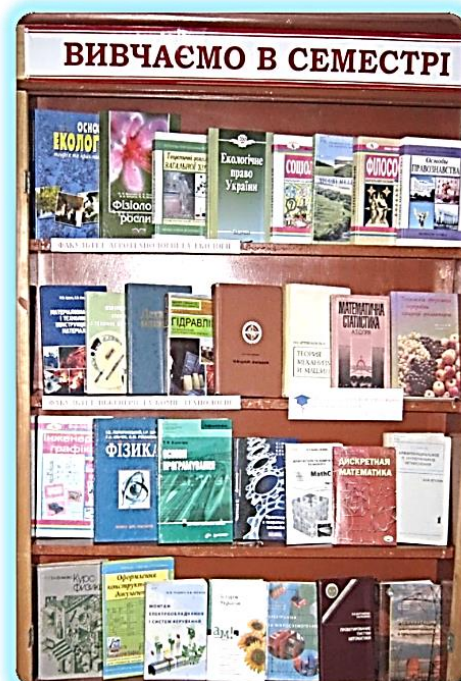

До уваги користувачів були представлені виставки книг та періодичних видань: «Першокурснику! Знайомся та вивчай!», «Вивчаємо в семестрі»

Студенти 2-5 курсів денної форми навчання та студенти заочної форми навчання, магістри обслуговувались індивідуально.

Щорічно на початку календарного року **проводиться перереєстрація** всіх категорій користувачів, яка дає змогу читачам подовжити термін користування літературою та виявити заборгованість. Підрозділами ВОК були підготовлені листи-нагадування завідувачам кафедр та керівникам підрозділів університету та об'яви про перереєстрацію.

На допомогу навчальному процесу працюють **філії гуртожитків**. Фонд філій бібліотеки включає в себе **2083** примірники, у тому числі навчальну, довідкову, навчально-методичну та художню літературу, періодичні видання. Обслуговування студентів, що користуються бібліотекою в гуртожитку, здійснюється в режимі читального залу та абонементу.

Віддалені користувачі

Технологічну базу сучасного інформаційного середовища складають глобальні комп'ютерні мережі, які дозволяють отримати доступ до будь-якого виду даних у будь-якому місці і в будь-який час. З розвитком Інтернету бібліотеки отримали нову категорію користувачів – віртуальних, тобто тих, хто користується послугами бібліотеки віддалено, не приходячи до неї.

Розвиваючи дистанційний доступ до джерел інформації, бібліотеки створюють віртуальні простори, на яких успішно функціонують всі бібліотечні технології. А це означає, що кожна бібліотека стає провідником нової культури – культури віртуального інформаційного обміну, віртуального читання, віртуального спілкування і пізнання.

Основні статистичні дані роботи віддалених користувачів

Табл. 3

№	Віддалені користувачі	2016	2017
1.	Зареєстровано всього	2988	7655
1.1	у т.ч IP-адреси	2859	7509
	Загальна кількість користувачів в БД «Читач»	4061	3997
	Вилучено користувачів з БД «Читач» із закінченим терміном навчання	649	210

До категорії «віртуальні користувачі» також відносяться читачі, які були зареєстровані у БД власної генерації «**Читач**». Це - студенти стаціонарного та заочного відділення, викладачі, аспіранти та співробітників нашого університету. Ця база даних функціонує для авторизації користувачів наукової бібліотеки в Електронній бібліотеці.

Використання інноваційних технологій у роботі бібліотеки ВНЗ дозволяє розширити діапазон обслуговування. Споживачами послуг можуть стати не тільки безпосередні, але й віддалені користувачі, які знаходяться поза єдиним простором, у якому здійснюється інформаційне обслуговування. У сучасному розумінні віддалений користувач – це користувач, який має доступ до обчислювальної системи за допомогою віддаленого терміналу.

2. ПРОСВІТНИЦЬКО-ВИХОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Культурно - просвітницька та виховна робота бібліотеки виконувала низку важливих соціально-виховних функцій:

- просвітницьку (пропаганда духовної спадщини, історії України, загальноосвітніх, наукових, правових та інших знань);
- культурно-виховну (залучення до літератури, мистецтва);
- розвиток творчих здібностей (створення сприятливих умов для розкриття і розвитку талантів);
- інформаційно-комунікативну (духовне зближення близьких за уподобаннями людей);
- соціоінтеграційну (різнопланова допомога у процесі влиття користувача у соціум);
- організацію змістовного дозвілля, рекреаційну (літературно-музична вітальня, презентації, творчі зустрічі, тематичні бесіди та ін.).

Колектив книгозбірні перебував у постійному творчому пошуку, видозмінював існуючі, стандартні форми і методи роботи з користувачем та впроваджував нові з метою зацікавлення сучасного користувача. Серед інноваційних форм роботи використовувалися такі як:

- виставки - інсталяції;
- віртуальні книжкові виставки;
- віртуальне інформування;
- літературно-музична вітальня;
- флешмоб
- буккросінг тощо.

За 2017 рік підрозділами НБ було проведено **179** заходів різного рівня, а саме:

✓ тематичних виставок і переглядів літератури	- 100
✓ віртуальні виставки	- 1
✓ літературно-музичний вітальня (заходи)	- 4
✓ історично-патріотичне козацьке свято	- 1
✓ віртуальна подорож Японією	- 1
✓ тематичних бесід	- 35
✓ екскурсії, виступи на радіо	- 18
✓ буккросинг	- 1
✓ години спілкування	- 3
✓ стендові акції та виставки-інсталяції	- 8
✓ Фото-зона «Дивосвіт любові»	- 1

Впродовж року проводяться заходи на виконання **Державних програм та до знаменних і пам'ятних, ювілейних дат**. Було розроблено цикли і комплекси заходів, в яких передбачено виставки, перегляди, бесіди, інформаційні, літературно-музичні, історичні, патріотичні години, флешмоби, фото-селфі зони та ін..

Серед найбільш важливих були такі події:

- Заходи до 100-річчя Української революції 1917-1921рр.;
(2017 рік – Рік Української революції);
- Заходи до 203-річниці з дня народження Т. Г. Шевченка;
- Комплекс заходів «Вшанування воїнів»
(воїнів АТО; до Дня Перемоги над нацизмом у другій світовій війни);
- Заходи до Дня Героїв Небесної сотні;
- Заходи до Дня Гідності та Свободи;
- Заходи до Дня захисника України;
- Заходи до Дня українського козацтва (525 років);
- Заходи до Дня вишиванки;
- Заходи до Дня пам'яті жертв голодомору 1932-1933 рр.;
- Заходи до Дня партизанської слави;
- Заходи щодо виконання державної програми Молодь України (2016-2020 рік);
- Заходи до Міжнародного дня миру;
- Заходи щодо – 2013-2022 рр. міжнародне десятиріччя зближення культур;
- Заходи до **року Японії в Україні;**
- Заходи до **року німецької мови в Україні;**
- Заходи до року розвитку туризму;
- Заходи до **85-річчя ТДАТУ та НБ ТДАТУ.**

Заходи до 100-річчя Української революції 1917-1921рр.

2017 рік – Рік Української революції:

До 100-ліття від початку Української революції 1917–1921 років наукова бібліотека підготувала **стендову акцію «Шляхами Української революції»**. На стенді було представлено історичний матеріал за розділами: «Доба Центральної Ради», «Доба Гетьманщини», «Доба Директорії», «Доба Отаманщини», «Постаті революції», «Мелітопольщина в бурях революцій», «Українська революція 1917–1921 років в виданнях».

У березні 2017 року виповнилось 100 років від початку Української революції 1917–1921 років – одного із найважливіших і найскладніших періодів в історії Українського народу ХХ століття. Ця доба була вершиною національно-визвольної боротьби, відродження української нації.

Цікаво, що термін «Українська революція» був уведений в обіг самими учасниками подій. Це визначення є в працях Михайла Грушевського, Володимира Винниченка, Симона Петлюри, Дмитра Дорошенка та інших діячів доби. Сформована тоді ідея державної незалежності стала визначальною для українського визвольного руху.

Досвід самостійної соборної України відіграв вирішальну роль у подальшій визвольній боротьбі Українського народу. Розуміння здобутків революції та усвідомлення причин її поразки має стати важливим уроком для сучасної розбудови незалежної України.

«Шевченківська весна»: заходи до 203-річниці з дня народження

Т. Г. Шевченка:

У кожного народу є свої історичні особистості першої величини. Гордість і слава України – Тарас Григорович Шевченко – поет,

співець, художник, творець української національної культури.

Кожного року вдячні українці урочистими заходами у березні відзначають роковини народження Тараса Шевченка. До цієї дати наукова бібліотека оголосила Шевченківську весну і запропонувала низку заходів, серед яких:

- стендова акція **«Поезія святої правди» / Т. Г. Шевченко в цитатах;**
- експрес-виставка **«Шевченківська весна»;**
- підготовлено матеріал на радіо **«Тарас Шевченко в українському вимірі: поет, художник, етнограф»;**
- тематична бесіда **«Шляхами Кобзаря»;**
- наукова бібліотека ТДАТУ приєдналась до громадської ініціативи - міжнародний флешмоб **«Global Shevchenko».**

Комплекс заходів «Вшанування воїнів»
(до Дня Перемоги над нацизмом у другій світовій війні)

До відзначення днів пам'яті та примирення 8 та 9 травня наукова бібліотека підготувала:

- **патріотичну годину «На мелітопольських рубежах»** - до дня визволення м. Мелітополь від нацистських окупантів, яка вже традиційно пройшла на кураторській годині в студентській групі.
- **тематичну виставку-перегляд «Настане день – закінчиться війна»**. На виставці були представлені документальні та художні матеріали про німецько-радянську війну 1941-1945рр.

Особлива сторінка виставки – це матеріали про визволення м. Мелітополь від німецьких загарбників, де були представлені книги «Освобождение Мелитополя», «На мелітопольських рубежах», А. Н. Алексеев «Мелітополь военных лет», «Боевой привет с фронта» та ін..

Заходи до Дня Героїв Небесної сотні

- ✓ **виставка-інсталяція «Лицарі небесної варті»**

З нагоди річниці вшанування Героїв Небесної Сотні, який відзначається 20 лютого, наукова бібліотека підготувала **виставку-інсталяцію «Лицарі небесної варті»**, на якій була представлена хроніка історичних подій зими 2013-2014 років, імена героїв «Небесної Сотні», кращі світлини Революції і мистецтво Майдану.

Заходи до Дня захисника України та Дня українського козацтва:

✓ історично-патріотичне козацьке свято «Ми – козацького роду нащадки»

До Дня українського козацтва та Дня захисника України наукова бібліотека та ЦКІД провели історично-патріотичне козацьке свято **«Ми – козацького роду нащадки»**.

На козацьке свято завітав Голова ради старійшин Мелітопольського козацького полку, полковник Хохлов Геннадій Олександрович, та звернувся з привітальним словом до студентів.

В виконанні студентів ТДАТУ прозвучали козацькі пісні та думи, а ведучі заходу перегорнули славні сторінки козацької епохи.

Нащадки славних козаків – команди факультетських куренів на «Козацьких розвагах» показали свої знання з історії козацтва та продемонстрували фізичну міць та силу. Весело та завзято пройшли змагання з перетягування канату, «Добрий день, друже», «Бій півнів», «Конкурс писарів», де треба було за одну хвилину намалювати козака.

Всі команди гідно виступили на «Козацьких розвагах». Перше місце виборола команда «Дніпро» факультету АТЕ, що змагалась під гаслом «Борітеся-поборете», друге та третє місце поділили між собою команди «Чайка» - ІКТ та «Хортиця» - МТФ, четверте місце виборола команда енергетичного факультету «Вітрила», п'яте місце дісталось команді «Вершники» ФЕБ.

До свята наукова бібліотека підготувала **виставку-інсталяцію «Світочі козацького духу»**, на якій була представлена документальна та художня література про історію України, про козацьку епоху, яка надзвичайно багата подіями і героями.

- ✓ В читальному залі НБ представлена «Козацька історична бібліотека» – постійна книжкова експозиція**, на якій демонструються понад 100 видань, серед яких наукові, документальні, художні твори про життя, традиції, побут, звичаї, духовне і національне відродження козацтва.

Заходи до Дня Гідності та Свободи

- ✓ **Стендова виставка «Люди свободи» (21 листопада - День Гідності та Свободи)**

До Дня Гідності та Свободи наукова бібліотека підготувала **стендову виставку «Люди свободи»**, яка розповіла про 26 постатей, які своєю працею та боротьбою в ХХ столітті зробили можливим відновлення незалежності України.

Ці люди дуже різні — поети - Олена Теліга, Василь Стус і політики - В'ячеслав Чорновіл, Микола Михновський, Юрій Шевельов, військові - Марко Безручко, Олена Степанів, Василь Чучупак, Євген Коновалець, Петро Григоренко і музиканти - Микола Леонтович, Володимир Івасюк, науковці - Агатангел Кримський й художники - Георгій Нарбут, Ніл Хасевич, Катерина Білокур, Алла Горська, священники - Василь Липківський, Йосип Сліпий, «патріарх» політв'язнів - Михайло Сорока, режисер-реформатор – Лесь Курбас, конструктор космічних кораблів – Сергій Корольов.

Завдяки таким Людям, свобода стала реальністю для нас, і кожен з нас отримав можливість вільно реалізувати свій потенціал.

Серед них є наймолодший Герой Небесної сотні 18-річний Назар Войтович, який вже у ХХІ столітті віддав життя, щоб зберегти свободу України.

Заходи до Дня вишиванки

✓ **виставка-інсталяція «На рушниковому крилі»**

Щорічно, у третій четвер травня, українці святкують День вишиванки. До Дня вишиванки наукова бібліотека підготувала **виставку-інсталяцію «На рушниковому крилі»**, де було представлено старовинні вишиванки, рушники, предмети побуту. Особливу увагу на виставці-інсталяції привернула до себе композиція із вишитих старовинних рушників.

✓ **перегляд літератури «Веселкою сплелися кольори»**

На перегляді **«Веселкою сплелися кольори»** експонувались книги, в яких розповідається про культуру, традиції та звичаї українського народу, про символіку єдності українців, про народних майстрів вишивки.

Заходи до Дня незалежності України:

✓ **тематична виставка-плакат «Творці незалежності України»**

На виставці були представлені видання, які відображають історичний шлях до незалежності держави та сьогодення.

Заходи до Дня пам'яті жертв голодоморів та політичних репресій:

- ✓ тематична виставка «Неспечений хліб, непрожиті долі...»

До Дня пам'яті жертв голодомору і політичних репресій, який щорічно відзначається 26 листопада, наукова бібліотека підготувала **тематичну виставку «Неспечений хліб, непрожиті долі...»**. На виставці були представлені документальні та художні матеріали про страшне лихоліття 1932-1933рр. – голодомор.

Заходи до 31-річниці Чорнобильської катастрофи

26 квітня вся Україна відзначає трагічну дату в історії нашої країни – річницю аварії на Чорнобильській АЕС. Ця трагедія забрала життя багатьох людей, завдала шкоди здоров'ю мільйонів українців. До 31-річниці Чорнобильської катастрофи наукова бібліотека підготувала **експрес-виставку «Чорнобиль – трагедія, подвиг, попередження»**. На виставці демонструвались документальні та художні видання про Чорнобильську катастрофу та **книга «Духом и мужеством»**, яка нещодавно надійшла до фонду наукової бібліотеки. Нова книга присвячена мелітопольським ліквідаторам, викладачам та співробітникам ТДАТУ, які теж приймали участь в ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи.

Заходи до Дня партизанської слави

✓ година спілкування «Поєднаємо славу героїв»

До Дня партизанської слави в гуртожитку №1 наукова бібліотека провела годину спілкування «Поєднаємо славу героїв» присвячену героям партизанського руху - Сидору Ковпаку та Ернесто Че Геварі. До заходу був підготовлений перегляд літератури, на якому були представлені публікації та книги, присвячені героям-партизанам.

Ведуча заходу, Петрова Людмила Олексіївна провела паралелі між двома героями-партизанами, які кожен на своїй землі виборювали право на свободу та мирне життя для свого народу.

Заходи національно-патріотичного проекту «З Україною в серці»

✓ *Мультимедійні огляди, бесіди*

- Народжені в Україні
- Українській молоді – європейські цінності
- Еліта української нації
- Українські династії. Сімейний альбом

✓ *Мультимедійно - краєзнавчий цикл «До чистих джерел Запорізького краю*

- Мелітополь – інтеркультурне місто
- Козацька столиця України
- Преобразование уездного городка (Мелітополь)
- Життя, гідне пам'яті й пошани (знамениті мелітопольці)
- На мелітопольських рубежах

✓ *Мовний цикл «Мова – ДНК нації»*

- *Прикрась життя українською* (постійна тематична виставка зі зміною експозицій)
- *Спадщина тисячоліть* (тематична виставка)

Заходи щодо виконання державної програми Молодь України (2016-2020 рік):

тематичні виставки:

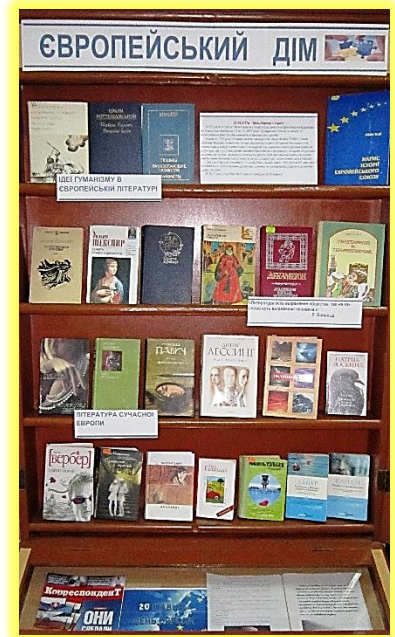
- ✓ Талановита молодь України;
- ✓ Здорове покоління – сильна держава;
- ✓ Читай про себе (молодіжний формат XXI століття);
- ✓ Модне читання (виставка-запрошення)

Заходи до Дня Європи

До Дня Європи в Україні наукова бібліотека підготувала **тематичну виставку «Європейський дім»**.

Виставка «Європейський дім» познайомила читача з художньою літературою європейських письменників та поетів, починаючи від епохи Відродження і закінчуючи творами наших сучасників.

Сучасна література Європи, звичайно, має своїх фаворитів серед читачів – це Анна Гавальда, Мішель Уельбек, Фредерік Бегбедер, Девід Мітчелл та інші. Європейська література утверджує вічні цінності, зосереджує свою увагу передусім на людині, її особистому, громадському житті, ставить і розв'язує кардинальні питання буття; що є добро, а що — зло? У чому сенс життя? Така література не може не цікавити молодь.

Заходи до відзначення ювілеїв видатних вчених і випускників ТДАТУ

Уваги заслуговують **виставки-персоналії «Пишаймося!»**, де представлені імениті випускники та науковці ТДАТУ.

Виставки були присвячені:

- до 60-річчя професора, д.т.н., **А.І. Панченка**;
- до 60-річчя доктора технічних наук **О.Г. Караєва**;
- до 60-річчя д.т.н., професора **О.М. Леженкіна**;
- до 90-річчя Героя України **Д.К. Моторного**: **стендова виставка «Патріарх української землі»**.

До 90-річчя випускника нашого вишу, Героя України, двічі Героя Соціалістичної праці, Заслуженого працівника сільського господарства, почесного члена Національної академії наук України та почесного професора ТДАТУ, нагородженого орденом князя Ярослава Мудрого Дмитра Костянтиновича Моторного, наукова бібліотека підготувала **стендову фотовиставку «Патріарх української землі»**.

Дмитро Костянтинович, випускник нашого ВНЗ 1959 року – жива легенда, людина-символ, про якого написано цілі книги, сказано в енциклопедіях і шкільних підручниках. Він живе за принципом: «Мій девіз – творити добро для людей».

Сьогодні Дмитро Костянтинович Моторний голова ради приватно-орендного аграрного підприємства «Зоря» с. Чернобаївка Білозерського району Херсонської області.

Літературно-музична вітальня «Джерело»

✓ інформаційний захід «*Навчись легко вчитися*»

В циклі заходів «Навчись легко вчитися», які традиційно наукова бібліотека проводить на початку навчального року, в літературній вітальні НБ пройшов **інформаційний захід «Навчись легко вчитися»** для студентів першого курсу майже всіх факультетів.

Захід проводила досвідчений бібліотекар Петрова Людмила Олексіївна, яка в цікавій формі з наглядними таблицями Шульте познайомила студентів з методикою розвитку уваги, пам'яті та периферійного зору. Всі ці навички роботи з книгою та інформацією допомагають студентам у навчанні та особистому розвитку.

✓ До Всесвітнього дня книги - зустріч з цікавими людьми «*Сергій Авдєєнко. Письменник людських доль*»

23 квітня відзначався Всесвітній день книги та авторського права. Це данина поваги всім авторам книг та їх шанувальникам, адже книги – це вікно у світ культурного розмаїття, це міст, що з'єднує різні цивілізації у часі та просторі.

Саме до цієї події та до 65-річчя письменника, журналіста, краєзнавця Сергія Івановича Авдєєнка, 26 квітня у науковій бібліотеці пройшла зустріч студентів, співробітників з письменником.

Сергій Іванович – автор тридцяти книг, багато з яких присвячені талановитим письменникам, поетам, художникам, мистецтвознавцям, що народилися у нашому місті. Його творчість має краєзнавчу та духовну цінність, відіграє важливу роль у відтворенні історії та культури рідного краю та національного відродження.

На зустрічі Сергій Іванович презентував нову книгу *«Три подвиги Василя Петрова»*, яка вийшла напередодні святкування Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні. Студенти з великою цікавістю слухали розповідь письменника про подвиги нашого земляка.

Автора прийшли привітати викладачі нашого університету Богаєвська Ніна Володимирівна та Тищенко Юрій Олексійович, які були близько знайомі з героями його книг. Зустріч пройшла в теплій, дружній атмосфері. Сергій Іванович подарував науковій бібліотеці свої нові книги.

Наукова бібліотека вдячна автору за цікаву зустріч і постійне поповнення наших фондів своїми книгами, яких сьогодні налічується близько тридцяти.

✓ літературно-музичний захід *«Если душа родилась крылатой»*
(до 125-річчя від дня народження М. Цветаєвої)

До 125-річчя від дня народження поета світового значення Марини Цветаєвої, в літературній вітальні наукова бібліотека і ЦКіД провели *літературно-музичний захід «Якщо душа народилася крилатою»*.

До заходу була підготовлена *виставка-інсталяція «Поема завдовжки в життя»*, на якій були представлені видання віршів М. В. Цветаєвої та література про неї.

Захід проходив під музику Шопена, звучали вірші поета (так вона сама себе називала), романи, написані на вірші Цветаєвої.

Студенти, затамувавши подих, слухали вірші великого Поета. В кінці заходу співробітники наукової бібліотеки пригостили всіх гостей цвєтаєвським яблучним пирогом.

БУККРОСИНГ науковій бібліотеці

На початку 2017 року в науковій бібліотеці ТДАТУ організовано **БУККРОСИНГ**. Всі бажаючі приєднались до цього руху.

Буккросинг біля каміну – це місце, звідки кожен може взяти собі книгу, залишивши (за бажанням) взамін будь-яку іншу свою. Буккросинг – це незвичайна, своєрідна бібліотека, в якій немає ніяких співробітників, так як функції їх виконують звичайні любителі читання. Книги, які вже прочитані, залишаються в спеціально відведених місцях, для того, щоб інші послідовники даного руху могли скористатися ними.

До Дня Святого Валентина

✓ **фото-зона «Дивосвіт любові»**

До Дня Святого Валентина наукова бібліотека організувала **фото-зону «Дивосвіт любові»**, та запросила студентів до фото-сесій біля каміну, де вони змогли познайомитись з найкрасивішими історіями кохання! Ми підбрали найцікавіші і захоплюючі книги про кохання! Це було незабутнє книжкове побачення!

Заходи проведені в гуртожитках:

✓ **Мистецька година «Таємничий геній»** (До 565-річчя Леонардо да Вінчі, художника епохи Відродження).

Гідне місце в роботі відділу займають **мультимедійні презентації**, якими супроводжується кожен захід що проводиться.

Виставкова діяльність

Виставкова діяльність наукової бібліотеки була і залишається важливою складовою бібліотечного обслуговування, адже книжкові виставки відіграють велику роль у здобутті знань, надають інформаційну допомогу викладачам і студентам, формують загальну і професійну культуру молоді людини.

Відділами НБ підготовлено **112** книжкових виставок і переглядів, де експонувалося **3832** прим. книг та періодичних видань. Інформацію про проведення переглядів та виставок студенти могли отримати з сайту бібліотеки (**30 прес-релізів**).

Заходи на допомогу навчальному та науковому процесам

Особлива увага в роботі бібліотеки приділяється навчальному процесу та науковій роботі в університеті. Заходи на допомогу навчальному процесу в останні роки стали більш поглибленими та цікавішими завдяки постійному зв'язку з кафедрами та викладачами.

Користувачів було представлено ряд заходів:

➤ **тематичні виставки:**

- ✓ Видання викладачів ТДАТУ (постійна);
- ✓ Тобі економісте (еколог, механіку, енергетику;)
- ✓ Вивчаємо в семестрі (змiana експозицій);
- ✓ Готуємось до іспитів;
- ✓ Пишемо курсову роботу;
- ✓ Тиждень періодики;
- ✓ Безпечна праця – право кожної людини;
- ✓ Галузеве машинобудування;
- ✓ UA Energy: Енергетика України;
- ✓ Аграрна наука та практика;
- ✓ Скрижалі аграрної науки.

Допомогу самостійній роботі студентів в отриманні необхідної інформації надають постійно діючі виставки нових надходжень – **3** виставки (**28** експозицій, експоновано літератури – **999** прим.) та інформаційний стенд з рубриками «**Увага. Викладач рекомендує**» та «**Нові надходження**».

Людина майбутнього повинна бути творцем, особистістю з розвиненим почуттям краси й активним творчим началом. Навчити бачити прекрасне навколо себе, в оточуючій дійсності покликана система художньо-естетичного виховання.

Літературно-художні виставки та перегляди:

- ✓ Країна сходу сонця;
- ✓ Іронічний байкар (205 років від дня народження Євгена Гребінки);
- ✓ Сучасний історичний роман. Жіночий ракурс;
- ✓ Золоті зерна української поезії (До Всесвітнього дня поезії);

- ✓ Подорож у часі (виставка-подорож) (23.04 - Всесвітній день книги і авторського права);
- ✓ Україно, посміхнись! (День гумору – 1 квітня);
- ✓ Європейський дім (20.05 - День Європи в Україні);
- ✓ Цей загадковий детектив;
- ✓ Живописна Україна (художники України);
- ✓ Українська примадонна. Соломія Крушельницька. (23.09 – 145 р. від дня народження української оперної співачки);
- ✓ Мелітопольський словограй;
- ✓ «Прародитель Гуллівера» (30.11 - 350 років від дня народження Джонатана Свіфта)
- ✓ Лауреати премій в літературі;
- ✓ Дефіле книжкових новинок.

Тематичні мультимедійні бесіди та екскурсії бібліотекою

Великий вплив на слухачів мали **тематичні мультимедійні бесіди та екскурсії бібліотекою**. Всього в скарбничці наукової бібліотеки – **23 теми**, проведено **35 медіа-оглядів** та **8 екскурсій**.

- ✓ Черчилль: геній влади
- ✓ Наполеон: життя після смерті
- ✓ Архітектор сонячного міста (Гауді та Барселона)
- ✓ Уроки комільфо
- ✓ 50 винаходів, які Україна подарувала світові
- ✓ Таємниці душі Гоголя
- ✓ Пам'яті Че Гевари
- ✓ Українській молоді – європейські цінності
- ✓ Поетична творчість М. Л. Крижачківського - клуб «Ліра»;
- ✓ Навчись легко вчитися. Уроки швидкочитання
- ✓ На мелітопольських рубежах
- ✓ Шляхами Кобзаря
- ✓ Символи терору (1937-1938рр.)
- ✓ Стратегії геніїв (Біл Гейтс, Енді Гроув, Стів Джобс)
- ✓ Сім чудес світу: минулі і сучасні;
- ✓ Студентство: історія і сучасність;
- ✓ Календарі всіх часів і народів

Заходи проводилися на кураторських годинах в студентських групах та літературно-музичній вітальні «Джерело» в НБ.

Радіовиступи

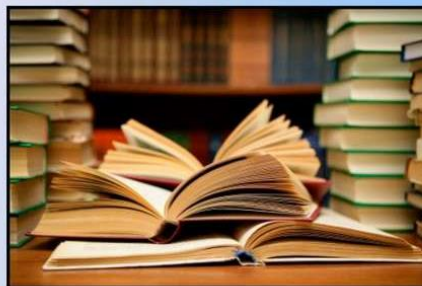
В звітному році відділом підготовлені **радіовиступи**:

- ✓ 23.04 - Всесвітній день книги і авторського права;
- ✓ 09.11 – День української писемності та мови;
- ✓ 205 років від дня народження Євгена Гребінки (1812-1848), українського і російського письменника, славетного байкаря;
- ✓ Наукова бібліотека університету – нові технології, нові можливості (до 85-річчя НБ);
- ✓ 2017 - Рік Української революції 1917-1921рр.;
- ✓ 100 років тому (1917) проголошено УНР;
- ✓ Тарас Шевченко в українському вимірі;
- ✓ 200 років від дня народження Костомарова Миколи Івановича (1817–1885), історика, поета, громадського діяча;
- ✓ Соломія Крушельницька (23.09 – 145 р. від дня народження української оперної співачки);
- ✓ 110 років від дня народження Івана Багряного (1907-1963), українського письменника.

3. НАУКОВО – БІБЛІОГРАФІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Одним з головних напрямів роботи бібліотеки є інформаційне забезпечення навчального та наукового процесів. Воно включає широкий спектр діяльності: довідково-бібліографічне обслуговування користувачів, проведення занять з основ інформаційної культури, інформування професорсько-викладацького складу, створення бібліографічних покажчиків, власних БД тощо. Повнота та оперативність задоволення інформаційних потреб користувачів є основою цієї діяльності. Впровадження новітніх технологій змінює форми та методи інформаційно-бібліографічної роботи, які в свою чергу передбачають використання нових джерел інформації, впровадження нових послуг та новітніх бібліотечних технологій

Бібліографія – це абетка різних наук. Без неї неможлива будь-яка наукова робота.

3.1 Науково-бібліографічна робота

У 2017 році відділом наукової бібліографії було підготовлено **8** бібліографічних покажчиків. В НБ затверджений перспективний план видання бібліографічних покажчиків серії **«Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ на 2016-2020 рр»**. У покажчиках представлено матеріали про життєвий шлях та науково-педагогічну й

громадську діяльність відомих науковців і подано бібліографію їх наукової спадщини. У 2017 році таких покажчиків створено – 2.

- **Єрмолаєв Сергій Олександрович:** біобібліографічний покажчик основних публікацій з 1967 по 2009 роки / ТДАТУ; наукова бібліотека; укладач Н. В. Шульга. – Мелітополь, 2017. – 24 с. – („Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ”).

Покажчик присвячений пам'яті викладача та науковця, кандидата технічних наук, професора Сергія Олександровича Єрмолаєва. В покажчику представлено короткий біографічний нарис, перелік монографій, навчальних посібників, наукових публікацій автора з 1967 по 2009 роки. Загальна кількість бібліографічних записів – **62**.

- **Леженкін Олександр Миколайович:** біобібліографічний покажчик основних публікацій: з нагоди 60-річчя з дня народження / ТДАТУ ; наукова бібліотека; укладач С. В. Вовченко. – Мелітополь, 2017. – 32 с. – („Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ”).

Покажчик створений до 60-річчя доктора технічних наук, професора О. М. Леженкіна. Загальна кількість бібліографічних записів – **106**. Всі біобібліографічні видання мають іменний покажчик співавторів, що полегшує їх практичне використання.

Також підготовлений 3-й випуск науково-допоміжного бібліографічного покажчика серії «**Технології вирощування**».

- **Олійні культури:** науково-бібліографічний покажчик / ТДАТУ ; наук. бібліотека ; уклад. Г. Д. Попазова ; наук. ред. З. В. Золотухіна. – Мелітополь, 2017. – 40 с. – (Технології вирощування; Вип. 3). Загальна кількість бібліографічних записів – **209**.
- **Золотий фонд наукової бібліотеки:** науково-бібліографічний покажчик / ТДАТУ; наук. бібліотека; укладачі: О. М. Прусенко, Н. М. Семенюк, І. Б. Ситько. – Мелітополь, 2014

Вип. 3: Рідкісні і цінні видання технічної літератури. – 2017. – 40 с.

Для популяризації фонду Рідкої книги у 2014 році наукова бібліотека започаткувала серію бібліографічних покажчиків «Золотий фонд наукової бібліотеки». В 2017 році побачив світ четвертий випуск цього видання: Бібліографічний покажчик включає літературу з техніки, яка є у фондах наукової бібліотеки. Загальна кількість бібліографічних записів – **153**.

- **Плодівництво та виноградарство:** науково-бібліографічний покажчик / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. Г. Д. Попазова ; наук. ред. к. с.-г. н. О. М. Алексєєва. – Мелітополь, 2017. – 84 с.

Покажчик містить літературу з технології вирощування плодових, ягідних культур та винограду за останні сім років з фондів наукової бібліотеки ТДАТУ.

Покажчик є інформаційним додатком до нової спеціальності «Садівництво і виноградарство». Загальна кількість бібліографічних записів – **465**.

До ювілею університету наукова бібліотека презентувала науково-бібліографічний покажчик

- **Монографії викладачів МІМСГ – ТДАТА – ТДАТУ:** наук.-бібліогр. покажчик / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. Г. Д. Попазова. – Мелітополь, 2017. – 24 с.

Покажчик містить в собі перелік монографій, які були підготовлені та надруковані викладачами ТДАТУ за період існування навчального закладу. Загальна кількість бібліографічних записів – **78**.

- **Бюлетень нових надходжень / ТДАТУ, наукова бібліотека; уклад. Г. Д. Попазова .– Мелітополь, 2017. – Вип. 1. – 28 с. Загальна кількість бібліографічних записів – 136.**

Всі бібліографічні покажчики мають електронну версію та розміщені на сайті наукової бібліотеки.

3.2 Інформаційне супроводження НДР в режимі ДОК та ВРІ

Необхідною складовою бібліографічного обслуговування є вибіркоче розповсюдження інформації (ВРІ) відповідно до тематики науково-дослідних робіт науковців. Застосування нових технічних можливостей для накопичення та переробки великих обсягів інформації кардинально вирішує інформаційні потреби наукової діяльності університету. Обслуговування науковців у режимі ВРІ здійснюється, в першу чергу, на основі власних БД. Крім того, додаються нові можливості інформування завдяки мережі Інтернет — використання електронних ресурсів бібліотек України та світу. Для передачі інформації в режимі ВРІ готуються списки джерел та активно використовується електронна пошта.

У 2017 році інформаційне супроводжування виконувалося за **5** темами та підтемами НДР:

- Розробка інтенсивних технологій виробництва плодоовочевої продукції у відкритому ґрунті за умов сухого степу України (н/к к. с. г. н. Алексєєва О. М.):
 - ✓ Плодівництво (к. с. г. н. Алексєєва О. М.);
 - ✓ Овочівництво (к. с. г. н. Нінова Г. В.);
 - ✓ Кормові культури (к. с. г. н. Тодорова Л. В.);
 - ✓ Захист рослин (к. с. г. н. Розова Л. В.);

Підготовлені **16** списки із загальною кількістю джерел – **380**.

- Виробництво рицинової олії (Асєєв А. А., аспірант) - 1 повідомлення, джерел – **6**.
- Технології в рослинництві (Лупінос В., аспірант) - **1** повідомлення, джерел – **10**.
- Збирання зернових методом очісування (д. т. н., професор Леженкін О. М., аспірант Головін В. А.); - **3** повідомлення із загальною кількістю джерел – **125**.
- Біопаливо, біодизель (к. т. н, доцент Кушлик Р. В., аспірант Кушлик Р. Р., к. т. н., доцент Журавель Д. П.- повідомлень – **10**, представлених джерел – **62**
Загальна кількість повідомлень – **19**, кількість джерел – **583**.

В режимі **ДОК** (диференційне обслуговування керівників) інформується керівний склад університету:

- Вища школа України (проректор з науково-педагогічної роботи, кандидат технічних наук, доцент **Ломейко О. П.**);
- Розвиток сільських територій та селищних громад . Децентралізація (директор Інституту післядипломної освіти та дорадництва ТДАТУ **Подшивалов Г. В.**).

Інформування проводиться в режимі ЕДД на електронну адресу абонента. В поточному році абоненти ДОК отримали **14** повідомлень із загальною кількістю джерел – **108**.

3.3 Інформаційно-ділові заходи

Впродовж року НБ було проведено **20** інформаційно-ділових заходів:

- День кафедри - 2
- День інформації - 2
- Тиждень фахової періодики - 4
- День молодого науковця - 1
- День науки - 1
- Семінари для викладачів з питань наукометрії - 10

Дні кафедри проведені з кафедрами:

- ✓ Електротехніки і електромеханіки ім. професора В. В. Овчарова. (зав.каф. к.т.н. Квітка С.О.)
- ✓ Технічна механіка (зав. каф. к.т.н. Вершков О.О.)

Присутніми на заході були викладацький склад кафедри та ведучі фахівці наукової бібліотеки. Під час запланованого заходу учасники зустрічі намагались об'єднати зусилля задля найкращого результату в співпраці «бібліотека –викладач-студент». Обговорювались питання комплектування бібліотеки літературою з тематики кафедри, використання студентами навчальної літератури з дисциплін, які викладаються на кафедрі, інформаційних можливостей НБ.

Бібліотека запропонувала допомогу в роботі з **Інституційним Репозитарієм ElarTSATU**, а також у створенні, редагуванні та бібліографічному супроводженні профілів науковців у **Google Scholar**. Для викладачів був проведений **семінар «Розбудова іміджу науковця сучасними засобами комунікації»**.

Викладачі кафедри мали змогу познайомилися з навчальною літературою, методичними посібниками та нормативними документами, які були представлені на перегляді «Фахові видання з дисциплін кафедри». Також була організована виставка періодичних видань з енергетики, які отримує наукова бібліотека.

Загальна кількість присутніх – **20**. Експоновано джерел – **76**.

Наступний День кафедри проведено для викладачів кафедри Технічна механіка. Ця зустріч носила святково-діловий характер. Фахівці бібліотеки привітали викладача кафедри, доктора технічних наук, професора Леженкіна О.М. з ювілеєм.

Присутнім був презентований науково-бібліографічний показчик серії **«Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ»**. Показчик містить короткий біографічний нарис ювіляра, а також перелік монографій, наукових публікацій, патентів, звітів з НДР О.М. Леженкіна, починаючи з 1988 року.

Наукова бібліотека представила віртуальну виставку **«Життєвий шлях на освітянській ниві»**. Автореферати дисертацій, монографії, публікації в науково-фахових та науково-виробничих виданнях, моменти науково-педагогічної діяльності були представлені на світлинах, які увійшли до даної виставки.

Вже традиційно були підготовлені перегляди літератури, медіа-довідки про наукові здобутки кафедри, Топ-10 статей викладачів кафедри, які найчастіше переглядаються в електронному архіві **ElarTSATU**. Всі викладачі мають профіль науковця в **Google Scholar**, фахівці наукової бібліотеки надали допомогу викладачам кафедри у створенні унікального ідентифікатора науковця **ORCID ID**.

З жовтня 2017 року ТДАТУ отримав доступ до міжнародної наукометричної бази даних Web of Science. Тож для присутніх був підготовлений **семінар «Алгоритм пошуку наукової інформації в базі даних Web of Science»**.

На семінарі розглядались наступні питання: правила реєстрації в базі даних WOS, приклади простого пошуку наукової інформації, додаткові пошукові інструментарії, які допомагають відібрати джерела більш раціонально.

Загальна кількість присутніх – **15**, експоновано джерел – **46**

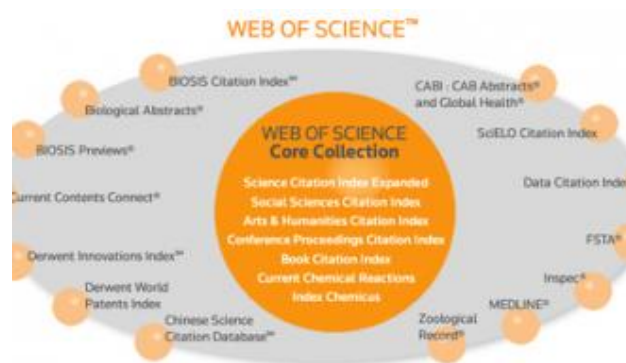
Інформація про заходи була представлена на сайтах наукової бібліотеки та університету.

В поточному році був проведений **Дні інформації**. До уваги користувачів були представлені підручники, навчальні посібники і монографії, матеріали конференцій та періодичні видання, які надійшли до наукової бібліотеки з початку 2017 року. Перегляд проходив у читальному залі наукової бібліотеки. Усі новинки навчальної та наукової літератури, що надійшли до бібліотеки представлені в **«Бюлетені нових надходжень»**.

Загальна кількість представлених джерел – **259**; Загальна кількість присутніх – **48**;

День науки – професійне свято працівників науки України. В рамках проведення **Тижня науки в університеті** у великій читальній залі був підготовлений перегляд літератури **«Скрижалі аграрної науки»**. Перегляд мав чотири розділи :

1. Фундаментальні праці видатних вчених-аграріїв
2. Науковий доробок вчених МІМСГ
3. Науковий потенціал ТДАТУ
4. Аграрна наука і практика сьогодні.

На перегляді була представлена література з Фонду рідкісних та цінних книг, книжкової колекції «Авторський фонд викладачів МІМСГ-ТДАТУ», бібліографічні покажчики серії «Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ». Загальна кількість представлених джерел – **113**.

3.4 Формування інформаційної культури користувача

Однією із задач вищого професійного навчання є формування особистості з відповідним рівнем інформаційної компетентності та інформаційної культури. Вміння оперативно знаходити інформацію, оцінювати її і ефективно використовувати є необхідною навичкою для професіонала будь-якої галузі. Тому особлива роль у формуванні інформаційної культури користувачів належить бібліотеці.

Заняття з інформаційної культури студентів можна згрупувати по окремим категоріям користувачів:

- заняття з першими курсами;
- заняття зі студентами скороченого терміну навчання (3 курс);
- заняття з магістрами;
- заняття зі студентами дистанційної освіти.

Заняття з першими курсами проводились у рамках курсу «Вступ до фаху» або на прохання кураторів. Студентів знайомили з картковою системою каталогів і картотек та проводили експрес-заняття з пошуку джерел інформації в електронному каталозі наукової бібліотеки.

Студенти скороченого терміну навчання(3 курс) мали можливість пройти курс з ІКС в рамках навчальної дисципліни «Технічна творчість». За відведені академічні години група отримувала теоретичні знання з пошуку інформації в традиційних та електронних джерелах, та мала можливість закріпити отримані навички практично. Okремо проводились експрес-тренінги по роботі в Електронній бібліотеці. Всі бажаючі мали змогу зареєструватися в ЕБ. Заняття проходили у відділі науково-бібліографічної роботи та в Залі електронних ресурсів.

Заняття з магістрами включали пошук наукової інформації в повнотекстових базах даних, патентний пошук аналогів до власної розробки, оформлення списків літератури згідно ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання», присвоєння індексу МПК корисним моделям. До занять були долучені і студенти дистанційного курсу навчання. Для них заняття проводились в рамках окремих дисциплін.

Загальна кількість присутніх:

- студенти 1-2 курсів – **170**.
- студенти 3 курсів –**188**.
- магістри – **148**.
- студенти дистанційної освіти – **24** .

Всього присутніх на заняттях – **530**.

Традиційним для відділу науково-бібліографічної роботи є проведення екскурсій в бібліотеці для першокурсників університету, студентів коледжу, училищу культури та ін. Таких екскурсій було – **4**. Загальна кількість присутніх – **88**.

3.5 Інформаційно-бібліографічні послуги on-line

Електронна доставка документів (ЕДД) - одна з інформаційних послуг бібліотеки, яка розвивається найбільш стрімко. ЕДД дозволяє скоротити час на отримання потрібної інформації.

Послугою електронна доставка документів в науковій бібліотеці ТДАТУ:

- скористалось – **33** абоненти;
- надіслано – **36** повідомлень;

На запит наукової бібліотеки Пермського агротехнологічного університету щодо публікацій науковця Тищенко Л.П. у наукових фахових виданнях ТДАТУ, колегам відправлено **14** електронних копій виявлених документів.

Продовжує працювати інформаційний сервіс «Навігатор фахових видань», де представлений зміст періодичних видань, які отримує наукова бібліотека.

В 2017 році відскановано – **302** документи. Загальна кількість відсканованих сторінок – **436**.

3.6 Довідково-бібліографічна робота

Протягом року в режимі «запит-відповідь» здійснювалось оперативне задоволення інформаційних потреб користувачів.

Традиційна послуга НБ - виконання бібліографічних довідок: тематичних, фактографічних, уточнювальних та адресних. Довідки виконувались в усній і письмовій формі. Значно зросла кількість довідок виконаних в автоматизованому режимі. Найбільша кількість запитів – тематичні. Користувачів цікавили слідуєчи теми: зміни податкового законодавства України, сучасні системи землеробства, тепличні технології, нетрадиційні джерела електроенергії, екологія рідного краю та ін.

Кількість виконаних довідок - **9755**, у т. ч.

- ✓ тематичні – **6900**
- ✓ виконані в АР – **2758**
- ✓ «Віртуальна довідка» – **58**

Письмові довідки в цьому році стосувались видань навчальної літератури за період з 2008-2017 рр. (Прус Ю. О., Власюк Ю. О.), тематичний запит щодо наявності літератури по обладнанню консервного виробництва (Тарасенко В.Г.), список дисертацій в яких д. т. н., професор Кушнарьов А. С. виступав опонентом та ін.

Консультації надавались щодо роботи з електронним каталогом, оформлення бібліографічного списку використаних джерел, правильного оформлення читацького запиту, індексування статей згідно таблиць УДК.

Кількість консультацій, наданих користувачам – **870**

Протягом року фахівці відділу визначали коди УДК для дисертацій, підручників і навчальних посібників, наукових статей викладачів та для студентських наукових робіт.

Загальна кількість виконаної послуги – **230**.

4. ФОРМУВАННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ФОНДУ БІБЛІОТЕКИ

4.1 Структура та склад фонду

Одна із основних сучасних тенденцій розвитку бібліотечних фондів – інтенсивне розширення їх складу не лише за тематикою, але й за видами документів. Якщо раніше бібліотека ВНЗ комплектувалась лише друкованою продукцією, то сьогодні у книгозбірнях вишів вдосталь електронних ресурсів.

На **01.01.2018р.** фонд власних ресурсів бібліотеки складає - **388355 прим.**, у т. ч. друковані видання - **364436 прим.** Фонд бібліотеки універсальний та багатогалузевий.

Структура бібліотечного фонду

Табл. 4

<i>Видання</i>	<i>Кількість примірників</i>
Книги	287399
брошури	249
Журнали	29571
Газети	1487
Неопубліковані у т. ч.	5385
• Дисертації	186
• Автореферати	4237
• Звіти з НДР	962
Інші видання	39560
Рідкісні та цінні	2557
Електронні носії (CD)	785
Мережеві локальні документи	23919

Фонди за цільовим призначенням

Табл. 5

<i>Видання</i>	<i>Кількість прим.</i>	<i>%</i>
Наукові	73667	19
Навчальні у т.ч.	194059	57.3
• електронні (CD і локальні мережеві)	23919	6.2
Літературно-художні	28160	7.3

Склад фонду за мовами (друковані):

Табл. 6

Рік	Всього	Укр. мова	Рос. мова	Інша мова	Надійшло за рік	Укр. мова	Рос. мова	Інша Мова
2015	365776	184186	179390	2200	1630	1238	389	3
2016	364757	185055	177468	2234	2022	1546	442	34
2017	364436	186530	175537	2369	2042	1677	230	135

Основні напрямки роботи з фондом:

- поповнення фонду новими виданнями;
- вилучення літератури з фонду;
- виявлення рідкісних та цінних видань у фонді бібліотеки;
- робота з службовим ДПА;
- заходи із збереження фонду (перевірка фонду, перевірка на правильність розстановки, реставрація);
- підтримка санітарно-гігієнічного стану

Основу електронних фондів складають:

- документи на змінних носіях інформації – 785 CD
- мережеві локальні документи (розміщені на серверах бібліотеки) – 23919 док.

Доступ до електронних видань надається в залі електронних ресурсів бібліотеки.

Окрему групу видань становлять *електронні видання віддаленого доступу*. Доступ до даних ресурсів відбувається через веб-сайт наукової бібліотек <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/> в режимі он-лайн.

До них відносяться:

- електронні інформаційні ресурси власної генерації (бібліографічні покажчики, презентації, віртуальні виставки сайту бібліотеки;
- електронна бібліотека (повнотекстові ресурси)
<http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/elektronna-biblioteka/>
- Інституційний репозитарій ElarTSATU (електронний повнотекстовий архів видань університету) <http://elar.tsatu.edu.ua/>
- ресурси в соціальних мережах та Google+ - <https://www.facebook.com/libtsatu>
Наукова бібліотека ТДАТУ <http://libtsaa.blogspot.com/>

4.2 Нові надходження

Важливою умовою розвитку інформаційних ресурсів бібліотеки є щорічне поповнення бібліотечних фондів усіма видами документів для забезпечення навчально-виховного та науково-дослідницького процесів.

Впродовж року наукова бібліотека поповнила свої фонди **3612** примі. друкованих та електронних документів серед яких **2042** друкованих та **1570** електронних.

Основні джерела поповнення фонду в 2017 р.

Табл. 7

Джерела надходження друкованих видань	Примірників		
	2015р.	2016р.	2017
За кошти університету, благодійний фонд «Таврія» та профком	129	85	426
Безкоштовно від кафедр ТДАТУ та книгообмін (у т.ч. НМКД, CD та інші)	315	235	176
В дар від організацій, фондів та фізичних осіб	157	503	341
Замість загубленої читачами	175	242	200
Передплата на вітчизняні періодичні видання	797	859	899
Всього за рік	1630	2022	2042

Комплектування наукової і навчальної літератури з об'єктивних причин не встигало за стрімким розвитком університету, утворенням нових спеціальностей та дисциплін. Фінансові можливості бібліотеки залежать від обсягу наповнення бюджету університету та фінансово-економічної ситуації в країні. У будь – якому разі на

комплектування бібліотечного фонду було витрачено рівно стільки, скільки дозволив бюджет університету.

Розподіл коштів за роками на комплектування в 2017р.:

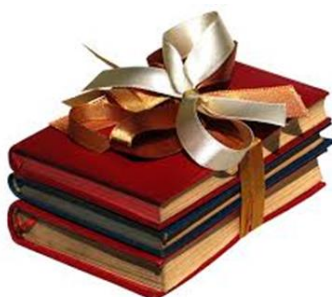
Табл. 8

Роки	Витрати на придбання книг та періодичних видань (грн.)		
	всього	книги	періодика
2015	66100-20	21703-20	44397-00
2016	82221-95	23205-42	54898-56
2017	193261-60	135985-00	57276-60

До джерел оперативного комплектування належить передплата періодичних видань. В 2017 році була проведена передплата всеукраїнських, обласних та місцевих періодичних видань для бібліотеки та структурних підрозділів університету.

В результаті проведеного моніторингу, в бібліотеці сформовано оптимальне ядро періодичних видань, яке складає разом з безкоштовно отриманими **95** назв. Інформація про передплату надається на сайті бібліотеки.

В поточному році найбільшим за обсягом джерелом безкоштовного надходження були книги, передані в дарунок від викладачів та інших приватних осіб (**341** прим.). Впродовж року тривала акція «**Подаруй бібліотеці книгу**», в результаті якої до бібліотеки були передані колекції книг з приватних бібліотек наукового та навчального змісту. Інформацію про дарувальників бібліотека висвітлює на своєму сайті. Крім цього, більш цінні видання маркуються наклейками «З приватної колекції викладача (ПВ)», в ЕК та АС теж даються ці дані. Варто висловити подяку нашим дарувальникам: Надикто В.Т., Нестерчук Д.М., Розуменко С.М., Легеза Д.Г., Добровольський В.Д., Лобанов М.І. Васильченко О.О. та інші.

Важливим у комплектуванні, як відомо, є книгообмін - одне з сучасних джерел поповнення новою профільною літературою. За рік книжковий фонд за книгообміном зріс на **89** примірників.

Отримання, на правах обов'язкового примірника, авторефератів та докторських і кандидатських дисертацій, захищених у спецраді ТДАТУ, а також авторефератів, надісланих з інших наукових установ країни та студентських авторефератів, є додатковим джерелом поповнення наукового фонду. Так за поточний рік одержано:

- **53** авторефератів дисертацій
- **11** дисертації
- **17** звіти з НДР.

Крім цього, за рішенням Вченої ради, підручники, навчальні посібники та наукові видання, видані викладачами університету, повинні надходити до фонду бібліотеки в кількості не менше **3** прим.

Динаміка надходження бібліотечного фонду

Табл. 9

Роки	Всього документів	Нові надходження	%	У т.ч.				
				книг	брош.	період. вид.	е - видання	Інш
2015	365776	1630	0,44	547	20	797	24	212
2016	364757	2022	0,55	955	35	859	17	156
2017	364436	2042	0,56	942	120	866	27	87

Надходження за цільовим призначенням

Табл. 10

№№	За типами	2015	2016	2017
1	навчальна	15,5%	14,7	15,3%
2	наукова	5,2%	11,5	14,4%
3	суспільно-економічна	10,7%	7,8	18,3%
4	художня	4,7%	16,6	4,9%

Надходження електронних документів

Табл.11

Рік	Надійшло CD	Док. на CD	Мережні е-документи
2015	24	133	914
2016	17	270	1854
2017	27	386	1570

Всього за 2017 рік завантажено 1570 електронних документів, які поповнили Електронну бібліотеку НБ, а саме:

- Навчальна література – **672** док. (у 2016 – 576)
- Дисертації, автореферати, монографії – **155** (2016 -151)
- Публікації професорсько-викладацького складу – **298** (2016 – 492)
- Історія та сьогодення ТДАТУ – **119**
- Нормативно-технічна документація – 244 (2016 – 230)

4.3 Актуалізація та збереження фонду

Наукова бібліотека постійно працює над удосконаленням змісту та актуалізацією документального фонду бібліотеки. Документальні фонди бібліотек постійно вивчаються, аналізуються та здійснюється процес вилучення документів зношених, дублетних, застарілих за змістом та тих, що втратили свою актуальність. З фонду читального залу видалено:

- застарілі методичні та періодичні видання, та не актуальну літературу **(248)** –читальний зал

- дублетна, не актуальна література художнього абонементу вилучено та переміщено до депозитарного книгосховища **(3037)**,
- вилучено та переміщено до депозитарного книгосховища не актуальну навчальну літературу **(5662)**.
- В депозитарному книгосховищі упорядковано літературу: художня - **7165**, навчальна - **(5662)**.

Рух книжкового фонду (прим.)

Табл. 12

Рік	книжковий фонд (всього)	надійшло	вибуло	ріст фонду	У т.ч.				
					навч.	наук.	сусп.-економ.	худож.	інш.
2015	365776	1630	1609	21	191829	70369	63461	28428	11689
2016	364757	2022	3041	- 1019	191442	70508	63227	28727	10853
2017	364436	2042	2416	-321	190674	70801	63543	28160	11258

Для досягнення збалансованого складу фонду обов'язковою умовою є вилучення застарілої за змістом, зношеної літератури. За 2017 рік було вилучено **2416** прим. видань, з них:

- фізично зношені - **2244** прим. у т.ч. періодичні видання - **165** прим. - у яких закінчився термін зберігання;
- втрачено читачами - **172** примірника.

Протягом звітного року співробітниками здійснювався комплекс заходів з контролю за зберіганням фонду, а саме:

- ✓ передача видань до підрозділів НБ, бібліотек у гуртожитків - **388** прим ;
- ✓ ведення картотеки індикаторних талонів на видання підвищеного попиту у всіх підрозділах бібліотеки;
- ✓ відображення місцезнаходження видань у ЕК - **8999** док.
- ✓ прийнято замість загублених - **200** док.
- ✓ звірка картотеки РІЦ з фондом - **129** док.
- ✓ щорічна перевірка фонду ОЦ - **177** прим.
- ✓ складання актів на списання - **7/ 2251** прим прим.
- ✓ підтримка санітарно-гігієнічного стану бібліотечних фондів

Відповідно «*Перспективного плану поетапної перевірки книжкового фонду наукової бібліотеки ТДАТУ на 20015-2020 рр.*» триває щорічна перевірка 20% книжкового фонду. Перевірено фонд абонементу художньої літератури та бібліотеки гуртожитків - всього **65** тис. прим.

Збереження книжкових фондів є одним з основних завдань відділу обслуговування, а робота з ліквідації читацької заборгованості - одна з форм його виконання.

Протягом року велась ґрунтовна, планова робота з боржниками:

- ✓ списки студентів-боржників передавались до деканатів фак-ів - **21** список
- ✓ нагадування користувачам про заборгованість по телефону - **141** дзвінок
- ✓ ліквідовано **119** боржників;

- ✓ зроблено закладок - **378**;
- ✓ написано **6** листів та **27** електронних листів.

Видача підручників читачам відбувалася за умови повного розрахунку з бібліотекою. Рівень заборгованості в порівнянні з попередніми роками зменшився, але залишається досить високим - **328 боржників**.

Вирішуючи проблеми **збереження бібліотечних фондів** своєчасно проводилась робота з фондами підрозділів відділу:

- ✓ пересунуто літератури - **46597** прим.;
- ✓ обезпилено - **36249** прим.;
- ✓ розставлено - **55800** прим.;
- ✓ переглянуто літератури – **23287** прим.

Працівники відділу систематично оновлювали пошкоджені та зношені видання:

- ✓ реставровано - **1628** прим.

Певна робота проводилася з фондом РіЦ

База даних РіЦ ЕК налічує **2022** записів.

В звітному році продовжувалася робота щодо забезпечення належного зберігання та функціонування фонду РіЦ наукової бібліотеки.

- систематизовано картотеку рідкісних видань;
- внесено до БД РіЦ ЕК – **117** док.
- складено паспорти на фонди РіЦ згідно наказу Міністерства культури України №43 від 4.06.2016 р.
- вилучено **12** прим.
- відібрано **2** репринтних видання;
- в якості подарунків надійшло **5** примірників.
- реставровано **96** книг.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПОШУКОВОГО АПАРАТУ

Організація і ведення пошукового апарату інформаційних ресурсів наукової бібліотеки – одна з основних її функцій. Пошуковий апарат бібліотеки створюється як в електронному, так і традиційному вигляді. У розпорядженні читачів і працівників бібліотеки була система каталогів і картотек що включає в себе:

Каталоги

- алфавітний службовий;
- алфавітний читацький;
- систематичний читацький;
- нумераційно - топографічний;

Картотеки

- дисертацій та авторефератів;
- звітів про НДР;
- ДСТУ;
- CD - електронних ресурсів;
- НМКД (навч.- метод. комплекси дисциплін) ТДАТУ

БД Електронного каталогу та бази даних - 12:

БД TSATU – Фонд бібліотеки

БД RB – Рідкісні та цінні видання

БД PPS- Публікації викладацького складу

БД STORY – Історія та сьогодення ТДАТУ

БД ASE – Сучасна спеціальна освіта

БД LIBWORLD – Світ бібліотеки

БД PBM – Наукові праці бакалаврів та магістрів

БД PATENTS - Патентний фонд ПВС ТДАТУ

БД NDR - Звіти з НДР ТДАТУ

БД

БД KNZ Книгозабезпеченість

БД Періодика НБ

БД НКМД

В зв'язку з систематизацією фонду тільки за УДК, проводилась робота з АПП до каталогів , який доповнився **112** рубриками.

У звітному році своєчасно поповнювались каталоги та картотеки наукової бібліотеки ТДАТУ. Так за рік:

- розставлено **2335** (2016 – 4983) карток;
- вилучено **4487** карток
- засистематизовано **3996** док.
- відредаговано **345** карт.

У процесі ретроконверсії проводилася робота з редакції каталогів та облікових картотек. Зношені картки замінювались на нові, постійно редагувались каталоги і картотеки щодо розстановки, виправлення помилок, доповнення відсутніми картками, уточнювались формулювання назв розділів. Певна робота була проведена з картотекою Держстандартів, яка була звірена з переліком скасованих міждержавних стандартів до 1992 р. ,а деяких до 2000р.

Робота з фондом бібліотеки була спрямована на покращення його основних властивостей: збереження, цілісності, мобільності, відкритості, впорядкованості. В поточному році:

надавалась інформація на сайт бібліотеки в розділ **«Нові надходження»**, започатковано рубрику **«Книга тижня»**.

6. ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ БІБЛІОТЕКИ

Наукова бібліотека займає одну з ключових позицій в інформаційному забезпеченні навчального та науково-дослідницького процесів університету і тому велику увагу приділяє створенню та якісному наповненню власних електронних ресурсів.

У звітному році робота НБ щодо створення електронних ресурсів та автоматизації бібліотечних процесів була направлена на:

- забезпечення безперебійної роботи АРМ шляхом вивчення та використання функціональних можливостей програмного забезпечення АБІС «ІРБІС»;
- створення інформаційних ресурсів власної генерації та нових on-line сервісів для цілодобового доступу користувачів до ресурсів НБ;
- поповнення та забезпечення ефективного ведення електронного каталогу (ЕК) НБ;
- впровадження в роботу бібліотеки нових інформаційних технологій та підвищення їх якості й інформативності;
- забезпечення безперебійного доступу до електронної бібліотеки (ЕБ) ТДАТУ, її систематичне поповнення та популяризація;
- поповнення колекцій інституційного репозитарію «**ElarTSATU**»: накопичення, збереження та забезпечення надійного доступу до наукових праць науково-педагогічних працівників, співробітників та здобувачів вищої освіти університету;
- представлення ІР «**ElarTSATU**» в міжнародних директоріях;
- забезпечення безперебійної роботи та якісного інформаційного наповнення web-сайту Наукової бібліотеки, тощо.

Електронні ресурси НБ представлені наступними категоріями:

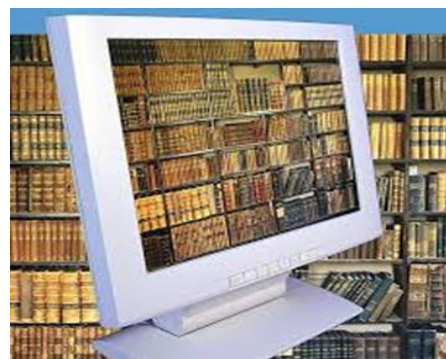
- Електронний каталог
- Електронна бібліотека
- Електронні БД
- Інституційний репозитарій «**ElarTSATU**»
- Фонд CD - дисків

6.1 Електронний каталог

Соціокультурні зміни та поширення інформаційних технологій потребують постійного вивчення інформаційних можливостей бібліотеки та задоволення попиту користувачів. Організація та вдосконалення інформаційно-пошукових систем – пріоритетні напрями діяльності сучасної наукової бібліотеки.

Електронний каталог (ЕК) існує з 2006 року і створюється в програмі ІРБІС 64. У науковій бібліотеці ТДАТУ активно ведеться процес інформатизації, який розпочався зі створення електронного каталогу (ЕК) і впровадження електронної пошукової системи бібліотеки.

Електронний каталог – найважливіша і найбільш рухома частина довідково-бібліографічного апарату бібліотеки.

З 2006 року відділ займається створенням ЕК в програмі ІРБІС, який відображає все різноманіття інформаційних ресурсів бібліотеки.

Сьогодні ЕК є найголовнішою базою даних бібліотеки. Всі види документів, які надходять до бібліотеки, заносяться в ЕК. АРМ «Каталогізатор» дозволяє експортувати/імпортувати бібліографічні записи в режимі онлайн з каталогів бібліотек ІРБІС- корпорації. Це дозволило в звітному році прискорити процес ретровводу та підвищити його якість.

На кінець року у НБ створено **18 БД**, з яких

- 9 бібліографічних БД ЕК;
- 3 бібліографічні;
- 6 повнотекстових БД ЕБ.

Кількість записів в БД Електронного каталогу на 01.01.2018

Табл.13

Бази даних	Внесено у 2017	Обсяг ЕК
БД TSATU Фонд бібліотеки	7329	69531
БД RB Рідкісні та цінні видання	115	2014
БД PPS Публікації викладацького складу	1434	13109
БД STORY Історія та сьогодення ТДАТУ	119	587
БД ASE Сучасна спеціальна освіта	122	1128
БД LIBWORLD Світ бібліотеки	90	466
БД PBM Наукові праці бакалаврів та магістрів	117	1779
БД PATENTS - Патентний фонд ПВС ТДАТУ	183	657
БД NDR - Звіти з НДР ТДАТУ	503	961
Вилучено з ЕК – 690 БЗ		
ВСЬОГО	10012	89542

Всього за 2017 рік до ЕК було внесено – **10012** бібліографічних записів.

У 2017 р. закінчено ретроввод до **БД RB Рідкісні та цінні видання**, було внесено **117** БЗ. Загальна кількість цієї бази дорівнює **2014** БЗ.

Також було завершено створення **БД NDR - Звіти з НДР ТДАТУ**. Всього в БД **961** примірник звітів з НДР МІМСГ-ТДАТА-ТДАТУ.

Динаміка поповнення ЕК

Табл.14

<i>№ п/п</i>	<i>Назва процесу</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>
1.	Нові надходження	7847	5525
2.	Ретровидання	3158	5062
3.	Загальна кількість записів ЕК	79530	89542

Збільшено на **1904** БЗ введення ретро видань НБ.

Електронний каталог вимагає постійної актуалізації: редагування, внесення змін, вилучення записів. Редагування здійснюється з метою виявлення та виправлення помилок бібліографічних, граматичних, змістових, технологічних.

У звітному році активно проводилась робота з редагування записів ЕК, а саме:

- редагування записів БД «Рідкісні та цінні видання» - **205**;
- редагування записів - **2940** (словники, персоналії, географічні рубрики, орфографії тощо.)
у т.ч. редагування записів БД «Звіти з НДР» - **329**;

До ЕК впродовж року звернулися **18450** користувачів, які переглянули **22023** БЗ.

6.2 Електронна бібліотека

Сьогодні неможливо уявити сучасний університет без доступу до електронних баз даних та надання сучасних інформаційних послуг, які потрібні студентам.

Джерелами комплектування електронних ресурсів є:

- електронні ресурси на CD - дисках;
- електронні ресурси власної генерації;
- web-ресурси віддаленого доступу;
- електронні ресурси ВНЗ;
- мережні електронні ресурси, створення та представлення яких забезпечує НБ.

Пріоритетним джерелом формування повнотекстових баз даних у бібліотеці є електронні ресурси університету. Повнотекстові електронні документи надходять до бібліотеки від кафедр університету, які передаються на дисках, файловими документами з флеш-носіїв.

Загальний е-фонд бібліотеки складає **23919** електронних документів, у т.ч.

- 7 повнотекстових БД - **8034 док.**

Документи на FTP сервері

- електронні документи на CD-дисках - **785 /32414 док.**
- БД НМКД – **15100 док.**

Формування БД електронної бібліотеки

Табл.15

	БД Електронної бібліотеки	Загальний обсяг на 01.01.2018	Завантажено у 2017
1	БД TSATU FT Навчальна література	3385	672
2	БД DRM FT Дисертації, автореферати, монографії	668	155
3	БД ERB FT Енциклопедії, довідники	258	82
4	БД PPS FT Публікації викладачів	2198	298
5	БД STORY FT Історія та сьогодення ТДАТУ	528	119
6	БД NTD FT Нормативно-технічна док.	993	244
	Всього	8030	1570

Розподіл нових е-документів (нових) за мовами:

- Державною – **1036**
- Іноземною – **579**

у т.ч. Російською – 514

За цільовим призначенням:

- Навчальна література – 750
- Наукова література – 453

Динаміка поповнення Електронної бібліотеки

Табл.16

Рік	Завантажено е-док	Загальний обсяг БД Електронної бібліотеки
2017	1570	8030
2016	1854	6464

У 2017 році було відредаговано **666** БЗ (усі елементи) в Електронній бібліотеці.

6.3 Електронні бази даних

БД Книгозабезпеченість

Використання можливостей нових технологій у НБ, поліпшує якість формування фонду. Одна з них - постійний моніторинг книгозабезпеченості навчального процесу за допомогою БД "Книгозабезпеченість навчальних дисциплін". БД КНЗ створена на основі **Microsoft Office Excel** — програми для роботи з електронними таблицями.

Постійно ведеться наповнення та редагування БД КНЗ.

- введення даних про всю навчальну літературу, що надходила протягом року;
- поточне редагування даних, згідно нового навчального плану (зміни кафедр, дисциплін та спеціальностей);
- коригування даних полів

Основні статистичні показники роботи в БД КНЗ за 2017 р.

Табл.17

Процес	Обсяг
Внесено записів	2550
Відредаговано записів	7155
Скопійовано БЗ з ЕК в БД КНЗ	4063
Поновлено довідок за спец./доповнено БЗ	12/127
Виконано довідок в АР	95
Кількість відвідувань / дзвінків	93 / 87
Всього записів на 01.01.2018	14221

Електронна БД «Книгозабезпеченість навчальних дисциплін» зарекомендувала себе як система, що дозволяє одержати всі показники, необхідні для:

- аналізу забезпечення літературою навчального процесу як бібліотечними працівниками, так і співробітниками ВНЗ;
- оперативного вирішення питань з першочергового комплектування фонду НБ літературою.
- формування в АР різних довідок в залежності від запиту:
 - Стан книгозабезпечення дисциплін, що викладаються на кафедрі,
 - Стан книгозабезпечення навчальних дисциплін студентів спеціальності
 - Список літератури по кожній дисципліні та інш.

БД КНЗ формується з урахуванням:

- рекомендацій кафедр
- фахівців відділів обслуговування бібліотеки.
- рекомендованих освітніми програмами показник книгозабезпеченості («Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти»).

Нові реалії зумовлюють необхідність інтенсивних змін у роботі бібліотеки вищого навчального закладу. Тому наукова бібліотека ТДАТУ приділяє велику увагу формуванню електронних інформаційних ресурсів, надає доступ до друкованих та електронних інформаційних видань, сприяє підвищенню якості навчання та науково-дослідної роботи, електронній доставці інформації користувачам. Таким чином, наявність БД "Книгозабезпеченість" удосконалює процес аналізу книгозабезпеченості та є основою політики комплектування ВНЗ, а Електронна бібліотека суттєво впливає на книгозабезпеченість дисциплін

БД Періодика

БД Періодика існує з 2013 р. В БД фіксується весь фонд періодичних видань НБ з 1947 року. Щорічно в БД вносяться дані щодо надходження нової періодики та вибуття видань, що списані.

На 01.01.2018 обсяг **БД Періодика - 1792 БЗ. У БД** представлено **245** назв періодичних видань, внесено за рік **10** нових назв журналів, відредаговано **83 БЗ**

БД Читач (службова, на основі ІРБІС 64)

БД «Читач ВНЗ» налічує **3997** користувачів, впродовж року було внесено нових **146**, кожному з яких було присвоєно особистий логін та пароль для роботи в Електронній бібліотеці.

Протягом року проводилася редакція бази (видалення користувачів, які закінчили навчання в університеті). У 2017 році було видалено **234** користувачів, у яких закінчився термін навчання.

БД «Реєстр віддалених користувачів».

За 2017 рік зареєстровано **7655** віддалених користувачів.

6.4 Використання електронних ресурсів

Доступ до повнотекстових матеріалів здійснюється

- в Залі електронних ресурсів (ЗЕР)
- через сайт НБ після авторизації користувачами.

Послуги ЗЕР:

- доступ до Інтернет – ресурсів;
- доступ до НМКД кафедр ТДАТУ (е - ресурс) та електронної бібліотеки;
- багатоаспектний пошук документів в Електронному каталозі, Електронній бібліотеці;
- копіювання інформації на власні переносні носії;
- консультативна допомога у пошуку необхідної інформації

В ЗЕР встановлені програми: Kompas 15, MS Office 2016, ABBY FineReader 12, Mathcad, DAEMON Tools Lite, Maple 13, Visual Basic. На допомогу навчальному процесу в залі електронних ресурсів проводяться тестування, екзамени для студентів університету, заняття для магістрів та аспірантів.

Основні показники роботи залу електронних ресурсів за 2017 рік:

- **фактично обслугованих користувачів – 1180**
- **відвідувань ЗЕР – 3655, у т. ч.**
 - *студенти денного відділення – 2709*
 - *студенти заочного відділення – 288*
 - *магістри, аспіранти – 590/54 +170*
- **проведено занять різного рівня – 206, у т. ч.:**
 - *з інформаційної культури користувача – 26*
 - *експрес – заняття, тренінгів – 185*
- **Надано консультацій - 313**

У 2017 р. зареєстровано **3997 (+1009)** віддалених користувачів.

У звітному році було видано **151580 (+45100)** електронних документів у т.ч.

- з WebIrbis – електронна бібліотека, електронний каталог – **24844 док.**
- з FTP сервера (НМКД) – **15500 док.**
- CD-диски - **1127**
- з веб-сайту НБ – **26917 (+1123 док.)**
- Інституційний репозитарій – **61481**
- Інші Web-ресурси - **21711**

Облік віддалених користувачів здійснюється за допомогою бази даних «**Реєстр віддалених користувачів**». В БД фіксуються унікальні IP-адреси користувачів сайту.

Доступ до повнотекстових матеріалів здійснюється після проходження авторизації користувачами в Залі електронних ресурсів. Загальна кількість зареєстрованих користувачів БД «**Читатель**» - **3997**.

Для більш детального аналізу статистики відвідування сайту у березні 2017 року на нашому веб-ресурсі було встановлено лічильник. З допомогою його ми можемо аналізувати які сторінки цікавлять користувачів більш за все. Корисною є інформація про віддалених користувачів країн світу. Наприклад, у 2017 географія звернень до веб-сайту була різноманітною – це Україна, США, Китай, Росія, Великобританія, Польща, Франція, Іспанія, Нідерланди, Німеччина та ін.

Ранг	Флаг	Країна	Кількість відвідувачів
1	?	Unknown	8,227
2	🇺🇦	Ukraine	2,066
3	🇷🇺	Russian Federation	144
4	🇺🇸	United States	132
5	🇿🇦	South Africa	91
6	🇩🇪	Germany	73
7	🇨🇳	China	40
8	🇬🇧	United Kingdom	26
9	🇫🇷	France	17
10	🇦🇺	Australia	9
11	🇵🇱	Poland	8
12	🇳🇱	Netherlands	7

Регулярно фахівцями відділу проводиться виявлення та аналіз тематичних відмов на запит в Електронній бібліотеці та вживаються заходи щодо ліквідації, проводиться перевірка посилань ресурсів на відповідність.

Найбільшим попитом у 2017 році користувалися такі ресурси бібліотеки: Навчально-методичний комплекс дисциплін, Електронна бібліотека, Електронний каталог, Перелік наукових фахових видань України, Бібліографічні посібники, Електронна доставка документів, Віртуальні виставки. У 2017 році було відредаговано **666** БЗ (усі елементи) в Електронній бібліотеці.

6.5 Інституційний Репозитарій ТДАТУ ElarTSATU

Відкритий доступ є найефективнішим засобом обміну інформацією в освітньому та академічному середовищах. Інституційний репозитарій (IP) як конструктивна модель відкритого доступу до електронних ресурсів відіграє провідну роль у процесах, пов'язаних з накопиченням, систематизацією, зберіганням і поширенням інформації в інформаційному просторі

З 2015 року у Науковій бібліотеці ТДАТУ функціонує Інституційний репозитарій ТДАТУ ElarTSATU. В структуру Репозитарія входять **14** колекцій та **37** спільнот:

- «Alma Mater»- історія Університетету;
- Енергетичний факультет;
- Інститут післядипломної освіти та дорадництва;
- Механіко-технологічний факультет;
- Наукова бібліотека;
- НДІ агротехнологій та екології;
- НДІ зрошуваного садівництва;
- НДІ механізації землеробства півдня України;

- НДІ соціально-економічного розвитку півдня України;
- ННІ загальноуніверситетської підготовки;
- Факультет Економіки та бізнесу;
- Факультет Агротехнологій та екології;
- Факультет Інженерії та комп'ютерних технологій
- відокремлені структурні підрозділи ТДАТУ: Мелітопольський коледж ТДАТУ; Бердянський коледж ТДАТУ; Василівський коледж ТДАТУ; Ногайський коледж ТДАТУ; Новокаховський коледж ТДАТУ; Оріхівський коледж ТДАТУ.

У звітному році було створено підфонд в колекції «НДІ механізації землеробства півдня України».

Динаміка наповнення Репозитарію ElarTSATU е-документами

Табл. 18

Колекції Репозитарію	Представлено док.	Завантажено 2017
"Alma Mater" - історія Університету	304	304
Енергетичний факультет	227	102
Механіко-технологічний факультет	365	117
Факультет Агротехнологій та екології	175	131
Факультет Економіки та бізнесу	495	229
Факультет ІКТ	243	103
ННІ загальноуніверситетської підготовки	204	47
НДІ механізації землеробства півдня України	1	1
Коледжі ТДАТУ	5	4
Наукова бібліотека	50	12
Всього	2069	1158

Всього завантажено 1158 док (+453)

Відредаговано -14 БЗ

Вилучено – 108 док.

Представлено в ІР За цільовим призначенням

Табл. 19

На 01.01.2018	
Наукова література	1702
Навчальна література	13
інша	354

Більша частина публікацій дублюється з Електронної бібліотеки, а саме з БД «Публікації професорсько викладацького складу університету».

У цьому році у зв'язку з ювілеєм університету активно наповнювався розділ "Alma Mater" - історія Університету.

Аналіз надання матеріалів кафедрами показує, що активність викладачів знизилась. У 2017 році викладачами самоархівовано **11** публікацій, у 2016 р. - **350**. Така різниця зумовлена тим, що у 2016 р. складався «**Моніторинг надання матеріалів кафедрами**» і тому активність викладачів була високою.

Наукова бібліотека щоквартально складає **Топ-10** популярніших публікацій (**підготовлено 5**), який розміщується на сайті університету, сайті НБ, в блозі НБ та в соціальній мережі Фейсбук. Кількість звернень до Репозитарію збільшилася на **10384**.

Динаміка звернень до ElarTSATU

Табл. 20

Рік	Кількість звернень
2015	3 382
2016	51094
2017	61481

У рамках Тижня Відкритого доступу до знань наукова бібліотека продовжує залишатися активним учасником руху **Open Access**. Створений профіль НБ на сайті **Open International Access Week** продовжує свою роботу надаючи відкритий доступ до Інституційного Репозитарію ТДАТУ та Електронного каталогу бібліотеки.

Наукова бібліотека продовжує популяризувати свої електронні ресурси (Інституційний Репозитарій, Електронний каталог) на корпоративному інформаційному порталі Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського – «**Наука України: доступ до знань**». У цьому ж році електронний архів було зареєстровано у світових директоріях відкритого доступу:

- **OpenDOAR**
- **ROAR**
- **Citefactor**
- **Duraspace Registry**

Фахівці бібліотеки надали інформаційну підтримку щодо виявлення та внесення публікацій в профіль, редагуванню записів, представлення своїх статей в Інституційному Репозитарії ТДАТУ. У звітному році на семінарах, Днях кафедр, сайтах НБ та ТДАТУ поширюється інформація щодо Інституційного репозитарію ТДАТУ, надаються консультації викладачам і аспірантам.

6.6 WEB-представництво наукової бібліотеки

Серед ефективних засобів позиціонування бібліотеки, створення її позитивного іміджу та інформаційного образу слід назвати ІНТЕРНЕТ-представництво, роль якого виконують разом із

- Web – сайт наукової бібліотеки
<http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
- вільна енциклопедія «Вікіпедія» -
<https://uk.wikipedia.org/wiki>
- Facebook
<https://www.facebook.com/libtsatu>
- Блог НБ (<http://libtsaa.blogspot.ru/>)

Бібліотечне інтернет-представництво забезпечує оперативну комунікацію з онлайн-аудиторією щодо нових надходжень книг, запланованих заходів, поширення корисної багатоаспектної інформації. Для кожної бібліотеки, безумовно, престижним є поява її ім'я у мережі ІНТЕРНЕТ. Бібліотеці доцільно чітко позиціонувати себе у тому чи іншому мережевому співтоваристві (Facebook, Twitter та ін.), встановлюючи соціально-комунікаційні контакти з користувачами, делікатно спонукаючи їх власною якісною діяльністю до позитивних постів, що додає позитиву бібліотечному іміджу.

Одним із ключових моментів становлення бібліотеки як інформаційного центру є використання Інтернету як потужного маркетингового каналу в загальному комплексі маркетингу бібліотеки, що дозволяє здійснювати вивчення інформаційних потреб, комплектування і надбання інформаційних ресурсів відповідно до вимог споживачів інформації, надання бібліотечно-інформаційних послуг, адміністрування інформаційної діяльності.

З нагоди ювілею університету та наукової бібліотеки фахівцями відділу було розпочато проект «**Вчені ТДАТУ в Вікіпедії**». В рамках проекту проводилася робота зі створення персональних сторінок докторів наук та видатних науковців ТДАТУ в Українській електронній енциклопедії – Вікіпедії. Наразі, в онлайн-енциклопедії розміщено 11 біографії докторів наук, професорів, членів-кореспондентів НААН

України:

- Кюрчева В.М.
- Надикто В.Т.
- Волоха А.М.
- Калитки В.В.
- Панченка А.І.
- Леженкіна О.М.
- Кушнарєва А.С.
- Овчарова В.В.
- Мунтяна В.О.
- Карпуші П.П.
- Крижачківського М.Л.

Web-сайт Наукової бібліотеки (*адреса* www.tsatu.edu.ua/biblioteka) представлений як онлайн-довідник, ефективний інтерактивний інструмент з надання інформаційних послуг користувачам бібліотеки з різних міст і країн. Веб-ресурс забезпечує повноту, актуальність і доступність інформації, і орієнтований на підтримку освітньої та наукової діяльності як наукової бібліотеки так і університету.

На сьогоднішній день на сайті представлені такі інформаційно-ресурсні компоненти:

- Новини:
 - Книга тижня
- Ресурси бібліотеки:
 - Бібліографічні посібники
 - Нові надходження
 - Періодичні видання
- Електронний каталог:
 - Електронний каталог
 - Електронна бібліотека
 - Репозитарій
 - Електронна доставка документів
 - Навчально-методичний комплекс дисциплін
 - Віртуальна довідка
 - Тестові доступи
- Науковцям:
 - Наказ про обов'язковість правильного афілювання наукових публікацій
 - Навігатор змісту фахових видань
 - Перелік наукових фахових видань України
 - Інтелектуальна власність в Україні
 - Перелік наукових спеціальностей
 - Корисна інформація для науковців
 - Заявка на придбання літератури

- Методична робота:
 - Бібліотечному фахівцю
 - Методичне об'єднання
 - Публікації бібліотеки
- Діяльність бібліотеки:
 - Звіти наукової бібліотеки ТДАТУ
 - Просвітницько-виховна діяльність
 - Проекти
 - Віртуальні виставки

У 2017 проведено активну роботу з модернізації веб-сайту НБ. У травні задля більшої інформативності ресурсу було розміщено такі банери:

- Українська бібліотечна асоціація
- Український індекс наукового цитування
- Навчально-інформаційний портал ТДАТУ
- Пошукова система Google Академія
- Електронна бібліотека України
- Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН
- Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
- Вікіпедія: вільна енциклопедія
- ScienceDirect is Elsevier's Leading Information solution for researchers
- Бібліометрика української науки
- Блог наукової бібліотеки ТДАТУ
- Наукова бібліотека ТДАТУ у Facebook

У звітному році на веб-сайті наукової бібліотеки було розміщено інформація щодо відкриті доступи до наступних повнотекстових наукових журналів, бібліографічних баз даних, відкритих архівів:

- Agris
- Журнали відкритого доступу видавництва Springer.
- Масачусетський Технічний Інститут
- DOAJ
- Open J-Gate
- RePEc
- «Гребенніков»
- EUROPAGES
- World Bank Open Data
- WorldWideScience
- FAOSTAT
- EurekaMag

З жовтня 2017 року відповідно до наказу МОН України №1286 від 19.09.2017 року ТДАТУ було надано безкоштовний доступу до наукометричної бази **Web of Science**.

- Відкритий доступ до платформи **Web_of_Science**:
 - Science Citation Index Expanded (1970-2016);
 - Social Science Citation Index (1970-2016);
 - Arts and Humanities Citation Index (1975-2016);
 - Conference Proceedings Citation Index (1990-2016);

- Book Citation Index (2003-2016);
- Scielo Citation Index (1980-2016)
- Emerging Sources Citation Index (2015-2016)
- Korean Journal Index (1980-2016)
- Journal Citation Reports (2004-2014);
- Chinese Science Citation Database (1989-2016)
- Russian Science Citation Index (2002-2016)
- Derwent Innovations Index (1963-2016)
- MEDLINE (1950-2016)

Бібліотека здійснювала реєстрацію викладачів нашого університету в даній базі. Фахівці наукової бібліотеки провели серію флеш-семінарів «Алгоритм пошуку інформації бази даних Web of Science». Семінар включає в себе правила реєстрації в базі даних WOS, приклади простого та розширеного пошуку наукової інформації, додаткові пошукові інструментарії, які допомагають відібрати джерела більш раціонально.

Також було проведено індивідуальні та групові тренінги по роботі в БД Web of Science.

7. НАУКОВО –ДОСЛІДНА ТА МЕТОДИЧНА РОБОТА

7.1 Науково-дослідна робота НБ

Необхідність проведення науково-дослідної роботи в бібліотеці обумовлена потребою в отриманні актуальної інформації про різні аспекти функціонування бібліотеки, які слід враховувати при організації, управлінні та плануванні її діяльності.

Успішний розвиток бібліотек залежить від швидкого реагування на процеси, які проходять в сучасному суспільстві, від своєчасного прогнозування і проектування бібліотечної стратегії, від правильного вибору цілей і пріоритетів, від формування нового професійного світогляду працівників. Всі ці причини зумовили зростання ролі науково-дослідної роботи в НБ ТДАТУ. В бібліотеці вироблено комплексний підхід до дослідницької діяльності, що обумовлено

змiнами соціальної ролі бібліотек, їх функцій і завдань. В проведенні НДР виділяємо ряд проблем, які є на сьогодні найбільш актуальними і над якими працює колектив книгозбірні.

Пріоритетні напрями наукової діяльності акумулюються сьогодні у розкритті таких тем:

- Науково-пошукова робота з виявлення цінних та рідкісних видань у фондах НБ (виявлено 5 прим.);
- Наукові школи МІМСГ-ТДАТУ: бібліографічне супроводження наукових напрямків (історично-бібліографічне дослідження);
- науково-бібліографічна діяльність, яка включала підготовку науково-бібліографічних та біобібліографічних посібників;
- виявлення наукової активності ТДАТУ в цілому і публікаційної активності вченого за допомогою наукометричних і бібліометричних досліджень.
- робота над випусками інформаційного бюлетеню **«Наукова бібліотека Таврійського ДАТУ: практика роботи»**, де розміщуються статті провідних фахівців наукової бібліотеки з різних напрямків бібліотечної роботи;
- науково-методичне забезпечення бібліотек методичного об'єднання бібліотек аграрного профілю Запорізької обл.

(див. **Звіт про роботу Головної бібліотеки Запорізького методичного об'єднання сільськогосподарських бібліотек за 2017 рік**)

Діяльність наукової бібліотеки на допомогу науковому процесу, НДР в ТДАТУ скерована на:

- продовження формування фонду бібліотеки необхідними науковими виданнями (у т. ч. і викладачів ТДАТУ);
- надання допомоги студентам і науковцям університету у проведенні наукових досліджень, підготовці і написанні дисертаційних, магістерських робіт та ін.. А саме:
 - визначення класифікаційних індексів на статті і книги, які готують до друку викладачі та студенти ТДАТУ (230 статей);
 - надання довідок і консультацій щодо підбору літератури і правильного оформленню (згідно Держстандартів та вимог ДАК) списків літератури до наукових робіт;
 - інформування керівників колективних наукових проектів в режимі ВРІ (вибіркове розповсюдження інформації). Протягом року на інформаційне забезпечення в режимі ВРІ було взято 9 абонентів.

7.2 Науково-методична робота

Науково-методична робота набуває нині важливого значення, адже її суть – забезпечення розвитку бібліотечної справи й адекватного реагування бібліотеки на глобальні зміни соціальної системи.

Науково-методична робота НБ - це сукупність двох самостійних складових. Одна з них - це методична робота для забезпечення роботи НБ, друга – методичне забезпечення бібліотек об'єднання - ЗТО СГБ.

Методичне забезпечення діяльності покладається на сектор науково-методичної роботи. Частково методичні функції виконують завідувачі відділами, які планують, організують і контролюють роботу своїх підрозділів, але при цьому аналізують свій досвід.

Методична служба наукової бібліотеки ТДАТУ працює за такими напрямками:

- науково-організаційна робота;
- підготовка інтелектуальної продукції за профілем сектору, зокрема: методичних листів, рекомендацій, науково-методичних посібників, наукових статей для професійної періодичної преси;
- інноваційно-консультаційна діяльність;
- маркетингові дослідження;
- проведення PR-менеджменту;
- зв'язок з громадськістю, робота над іміджем бібліотеки;

Впродовж 2017 року метод служба:

- створювала інструктивну і нормативну базу діяльності бібліотеки;
- здійснювала науково-методичний аналіз, планування, організацію та координацію різних напрямків роботи бібліотеки;
- забезпечувала наповнення розділу «Науково-методична робота» на сайті бібліотеки;
- здійснювала методичне забезпечення в організації бібліотечної, інформаційно-бібліографічної роботи відділів бібліотеки;
- виявляла, узагальнювала і поширювала інноваційні бібліотечні технології;
- планувала і організувала підвищення професійного рівня працівників бібліотеки;
- організувала роботу методичної ради бібліотеки;
- розробляла і впроваджувала програмне забезпечення управлінських і бібліотечних процесів;
- формувала фонд і довідковий апарат сектора;

- проводила роботу в рамках діяльності метод. об'єднання ЗТО СГБ;
- надавала допомогу студентам бібліотечного відділення МУК (Мелітопольського училища культури), які проходили навчальну і виробничу практику на базі наукової бібліотеки ТДАТУ;
- поповнювала стенд новинок «Інформація фахівцю».

Результати роботи бібліотеки подавалися у вигляді звітів, аналізів, довідок та ін.

- Звіт директора на вченій раді університету «Про роботу наукової бібліотеки»;
- Звіт про роботу НБ у 2017 р. та довідки з різних напрямків роботи - (ННСГБ (м.Київ)), ЗНТУ, ректорат;
- Статзвіт про роботу НБ у 2017 (Стат. форма № 80-а-рвк) - (відділ культури міста);
- Статзвіт про роботу НБ у 2017 р - (методоб'єднання бібліотек ВНЗ Запорізької обл. - НБ Запорізького НТУ);
- Довідки про стан книгозабезпечення зі спеціальностей (ректорат, деканати, кафедри);
- Довідка про формування фонду електронними версіями НМКД кафедр (ректорат);
- Довідка про основні показники роботи НБ (форма 2,3-НК) – (навчальна частина);
- Довідка про кількість публікацій професорсько-викладацького складу ТДАТУ у 2017 р. - (ректорат, науково-методичний центр);
- Інформація про заходи НБ на поточний місяць - (щомісячно - ректорат);
- Інформація про заходи до знаменних дат - **100** (МОН, міськвиконком, обласна держадміністрація);
- Інформація на стенд «Інформація читачу» (оголошення, правила користування НБ).

Оптимізувати діяльність бібліотеки, максимально наблизивши її до сучасних умов, можливо тільки за умови аналізу стану роботи книгозбірні.

Протягом 2017 року було зроблено:

- аналіз роботи наукової бібліотеки за 2016 рік;
- порівняльні таблиці статистичних показників роботи за 2016 – 2017 рр.

Сектором науково-методичної роботи разом з директором було підготовлено:

- план на 2017 і звіт роботи НБ за 2016 рік, статистичні показники для (ННСГБ, ЗНТУ, ЦБС);
- план роботи Методичної ради НБ ТДАТУ на 2017 рік;
- план на 2017 і звіт Головної бібліотеки ЗТО СГБ за 2016 рік;
- план на 2018 і звіт сектору НМР за 2017 рік.

Методична робота бібліотеки координується **методичною радою** та **радою при директорі**, які вирішують організаційно-методичні питання діяльності усіх структурних підрозділів бібліотеки. На засіданнях рад, котрі проходять згідно плану, розглядаються аналізи діяльності відділів бібліотеки, які сприяють підвищенню якості та ефективності роботи, приймаються нові та відредаговані регламентуючі документи.

Впродовж 2017 року було проведено щотижня ради при директорі та 4 засідання Методичної ради, де було розглянуто наступні

питання:

- Підсумки роботи наукової бібліотеки за 2016 рік;
- Плани і завдання роботи наукової бібліотеки на 2017 рік;
- Інформація про засідання Вченої ради ТДАТУ;
- Моніторинг основних показників роботи відділів НБ:
 - за I квартал 2017 року;
 - за 9 місяців 2017 року
- Програма заходів до 85 річчя ТДАТУ та НБ;
- Організаційні заходи щодо проведення семінару МО бібліотек ВНЗ Запорізької області з питань роботи з фондом РІЦ видань;
- Книгозабезпеченість з нових дисциплін: друковані та електронні джерела;
- Стан роботи зі створення е-ресурсів власної генерації: Інституційний репозитарій, електронна бібліотека, електронний каталог;
- Робота читального залу з обслуговування користувачів, використання фонду та культурно-просвітницької роботи.

Також розглянуто і затверджено наступні документи:

- План роботи методичної ради на 2017 рік;
- План Головної бібліотеки ЗТО СГБ на 2017 рік;
- План роботи НБ на 2017 рік;
- Номенклатура справ НБ ТДАТУ на 2017 рік;
- План роботи Експертної комісії НБ на 2017 рік;
- Склад Експертної комісії на 2017 рік.

Внесено зміни в наступні документи:

- Терміни зберігання періодичних видань НБ
- Склад Методичної ради

Вагомою функцією методичної служби бібліотеки залишається підготовка нормативно-регламентуючих документів, а першочерговим завданням є необхідність удосконалення існуючих та розробки нових регламентуючих документів.

Протягом 2017 року було розроблено:

- Технологічна інструкції з архівування публікацій викладачів в Репозитарії ТДАТУ elarTSATU;
- Заходи до підготовчого етапу впровадження автоматизованої документообігачі в науковій бібліотеці ТДАТУ (2017- 2020 рр.);
- План впровадження автоматизованої документообігачі в науковій бібліотеці ТДАТУ (2017-2020 рр.);
- Положення про фонд рідкісних і цінних видань НБ ТДАТУ;
- Положення про службу «Віртуальна довідка» НБ ТДАТУ;
- Положення про літературно-музичну вітальню «Джерело»;
- План роботи літературно-музичної вітальні «Джерело» на 2018 рік;
- План роботи з класифікації та розстановки фонду НБ згідно УДК;
- Положення про фонд приватних колекцій документів наукової бібліотеки ТДАТУ;
- План заходів з підвищення кваліфікації у НБ ТДАТУ на 2017 рік;
- Алгоритм внесення повнотекстових документів «Рідкісні і цінні видання» / тимчасова робоча інструкція

Протягом року оновлювалися згідно вимог СМЯ Таврійського ДАТУ:

- посадові інструкції співробітників НБ (12);
- номенклатура справ;
- штатний розклад та інші документи.

Якісно нового змісту набуває методична служба у зв'язку з впровадженням новітніх технологій, автоматизацією бібліотечних процесів, отриманням доступу до всесвітньої мережі Інтернет.

7.3 Консультаційно-методична допомога. Підвищення кваліфікації

Вся система занять з підвищення кваліфікації, яка формувалась у науковій бібліотеці ТДАТУ впродовж багатьох років, покликана вчити бібліотекарів мислити та діяти професійно, шукати нетрадиційні підходи у вирішенні питань, виховувати самостійність та відповідальність за довірену справу, розвивати творчу ініціативу.

Головними завданнями науково-

методичної служби є формування бібліотекаря як спеціаліста, підвищення й розвиток творчої ініціативи фахівців, диференційована методична допомога працівникам бібліотеки з урахуванням рівня їх професійного підготовки, формування позитивного іміджу бібліотеки вищого навчального закладу.

Проводяться заняття для всіх працівників бібліотеки для ознайомлення з новими держстандартами, правилами, технологічними змінами в бібліотечних процесах. Крім розглянутих форм підвищення кваліфікації, існує не менш результативна форма підвищення професіоналізму на суто індивідуальному рівні, тобто самоосвіта. Зазвичай, бібліотекарі-професіонали намагаються бути у курсі змін, що відбуваються в бібліотечній галузі, щоб всебічно підтримувати власний професійний рівень.

В секторі науково-методичної роботи є свій фонд з теорії, методики і організації бібліотечної роботи, підручники та навчальні посібники з бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства, інформатики, довідники, термінологічні словники, стандарти з бібліотечної справи та бібліографії, бібліотечна періодика.

Продовжується поповнення методичними матеріалами:

- електронної БД **«Робоча тека методиста»**
- стенду **«Інформація фахівцям»**;
- папки **«Сектор НМР»**, завдяки яким співробітники бібліотеки самостійно мають змогу отримати необхідну інформацію
- сторінки **«Науково-методична робота»** на веб-сайті НБ.

Для фахівців наукової бібліотеки і бібліотекарів ЗТО СГБ у метод. кабінеті оформлено виставку (зі зміною експозицій) **«Досвід роботи НБ ТДАТУ»** на якій представлено методичні матеріали з актуальних напрямків бібліотечної роботи, сценарії заходів. Також оформлено виставку інформаційних буклетів, розроблених співробітниками наукової бібліотеки.

До системи підвищення кваліфікації НБ ТДАТУ входить регулярне проведення різноманітних семінарів, курсів, практикумів, науково-практичних конференцій тощо.

Серед традиційних форм підвищення кваліфікації найбільш популярними залишаються випробувані багаторічною практикою і дещо модернізовані та наповнені новим змістом семінари (семінари-практикуми, семінари-наради, семінари-тренінги), науково-практичні конференції, практикуми. Навчання стає ефективним, коли застосовуються нові форми і методи роботи, коли навчання поєднується з практикою та творчістю.

Зав. відділом ІТКЗ Журавська А.Г. прийняла участь у XIV міжнародній науковій конференції «Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку» / 23-24 листопада / публікація тез до збірки.

Не відмовляючись від традиційних форм підвищення кваліфікації система навчання в НБ ТДАТУ продовжує удосконалюватись, модернізуватись роблячи акцент на нових інтерактивних формах навчання. Співробітники наукової бібліотеки прийняла участь у вебінарах:

- ✓ наукова бібліотека ДНУЗТ ім. В. Лазаряна м. Дніпро / лютий / зав. відділом НБР Семенюк Н.М.
- ✓ ДНТБ України і компанія Clarivate Analytics «Можливості платформи Web of Science для науковця, викладача, адміністратора» / жовтень / зав. відділом ІТКЗ Журавська А.Г., зав. відділом НБР Семенюк Н.М.

Згідно «Плану заходів з підвищення кваліфікації у НБ ТДАТУ на 2017 рік» проводились наступні заходи:

Стажування для бібліотек ЗТО СГБ

- Створення та розвиток електронних бібліотек для навчання
- Інноваційні методи в обслуговуванні користувачів
- Створення е – ресурсів власної генерації (віртуальні виставки, презентації);
- Рекламна діяльність бібліотек

Стажування для фахівців НБ

- Класифікація і розстановка фонду згідно таблиць УДК
- Нові інформаційні технології в роботі НБ ТДА
- Школа «ІРБІС» / тренінги
- Експрес-тренінги по роботі в ЕК, ЕБ
- Інституційний Репозитарій університету: крок за кроком
- Публічний виступ: засоби і практика

Семінари

- Семінар бібліотек Запорізького територіального об'єднання
- науково-практичний семінар для методичного об'єднання бібліотек ВНЗ Запорізької області - **Фонд рідкісних та цінних видань**.

Науковою бібліотекою ТДАТУ налагоджено тісну співпрацю з бібліотеками області.

У звітному році на базі наукової бібліотеки Таврійського ДАТУ було проведено науково-практичний семінар «Фонди рідкісних та цінних видань в бібліотеках ВНЗ Запорізької області: досвід роботи та перспективи розвитку».

У кожній бібліотеці є хоча б одне рідкісне видання чи збірка, чи колекція, а то й фонд

рідкісних видань, якими по праву можна пишатися. Темі збереження та наукового дослідження рідкісних та цінних видань, що знаходяться у фондах бібліотек вищих навчальних закладів Запорізької області, було присвячено роботу науково-практичного семінару, що організували та провели наукові бібліотеки Запорізького національного технічного університету та Таврійського державного агротехнологічного університету (м. Мелітополь). Програма семінару була дуже насиченою та цікавою.

Проведенню семінару передував підготовчий етап.

Науковою бібліотекою було підготовлено видання **Сільськогосподарська рідкісна книга у фонді наукової бібліотеки Таврійського ДАТУ: історико-бібліографічний екскурс /Білоцька О.М./**, яке було презентовано колегам.

У історико-бібліографічному екскурсі подається інформація про фонд рідкісних видань сільськогосподарської тематики. Сільськогосподарська рідкісна книга має особливе значення в Колекції всіх рідкісних видань фонду бібліотеки, бо вона демонструє розвиток сільського господарства, аграрної науки в певні проміжки часу.

Видання містить науково-бібліографічний покажчик з переліком рідкісних видань наявних у фондах наукової бібліотеки.

Співробітниками наукової бібліотеки було підготовлено

- виставку рідкісних та цінних видань «Відображена пам'ять століть»;
- відкритий перегляд «Досвід роботи НБ ТДАТУ».

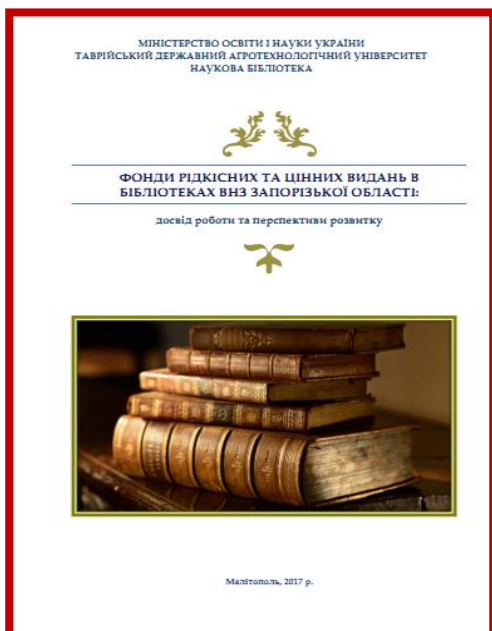

Наукова бібліотека вперше приймала поважних гостей з бібліотек області. Директор НБ Білоцька О. М. провела екскурсію по університету та бібліотеці. Гості були вражені красою університету та доглянутістю подвір'я: завітчаними клумбами, альпійськими гірками та фонтанами.

Відкрила роботу науково-практичного семінару директор НБ ТДАТУ Білоцька О.М., яка привітала учасників і наголосила, що тема семінару є надзвичайно актуальною. Під час виступів головним було донесення до колег нової інформації, кращого досвіду, дієвих форм і методів роботи.

За матеріалами конференції науковою бібліотекою ТДАТУ було видано збірку у якій представлено тексти доповідей, що були заслухані на науково-практичній конференції методичного об'єднання бібліотек ВНЗ Запорізької області.

Білоцька О. М.

Історія створення та сучасний стан колекції рідкісних та цінних видань НБ ТДАТУ: досвід роботи

Семенюк Н. М.

Випуск бібліографічних покажчиків серії «Золотий фонд наукової бібліотеки ТДАТУ»

Семенюк Т. К.

Формування фонду рідкісних та цінних видань бібліотеки ЗДІА

Кіосєва В.Ф.

Книжкові пам'ятки живуть в сьогоденні: з досвіду популяризації фонду рідкісних і цінних видань

Тюркеджи Н. С., Толочко А. Ю.

Фонд рідкісних і цінних видань ЗДМУ: стан та перспективи розвитку

Пазынич Т. Д.

База даних рідких и ценных изданий НБ ЗНТУ. Особенности библиографирования книжных памятников

Шатохіна І. Г.

Формирование фонда редких и ценных книг в библиотеке ЗНТУ: выявление, организация хранения и перспективы

Наприкінці заходу присутніми було зроблено висновок, що спілкуючись, обмінюючись враженнями та досвідом, знаннями ми бачимо перспективу своєї діяльності.

Отже, науково-дослідна робота є невід'ємною складовою діяльності бібліотеки, оскільки сприяє ефективності обслуговування користувачів шляхом удосконалення технологічних процесів на основі впровадження інновацій та науково обґрунтованих

рекомендацій, а участь у ній співробітників усіх ланок сприяє підвищенню їх фахового рівня.

В бібліотечній діяльності **реклама** займає досить велике місце. Адже завдяки їй рекламуються не тільки інформаційні ресурси, але й можливості, технології, а також безпосередньо створюється імідж бібліотечної установи та її працівникам. Але реклама бібліотеки – це не тільки фірмовий стиль, інформаційні зони, книжкові виставки, друковані видання бібліотеки, а ще й робота із засобами масової інформації (ЗМІ).

Адже, активна співпраця з представниками мас медіа це додаткова можливість популяризації бібліотеки.

Наукова бібліотека активно співпрацює з університетськими та місцевими ЗМІ, в яких регулярно розміщує інформацію про проведені заходи. Форми подачі інформації в ЗМІ різноманітні: прес-довідки; прес-релізи; прес-пакети; прес-анонси та ін.

Статті провідних фахівців наукової бібліотеки та інформація про проведені заходи розміщені на сторінках часопису університету «Агротаврія», а також на сторінках «Главной газеты Мелитополя».

статті, інформація на сайти, блоги, ЗМІ

- ✓ Прародитель Гулливера (до 350-річчя від дня народження Джонатана Свіфта)
- ✓ Неспечений хліб, непрожиті долі (1932-1933рр. – Голодомор)
- ✓ Сад каменів. (2017 – рік Японії в Україні)
- ✓ Люди свободи (21 листопада – день Гідності та Свободи)
- ✓ День кафедри в бібліотеці (кафедра «Технічна механіка»)
- ✓ Спадщина тисячоліть (до Дня української писемності та мови)
- ✓ Патріарх української землі (до 90-річчя Героя України, Дмитра Костянтиновича Моторного)
- ✓ Если душа родилась крылатой (125-летию со дня рождения Марины Цветаевой)
- ✓ Ми – козацького роду нащадки (до Дня українського козацтва та Дня захисника України)
- ✓ Увага! Топ-10 найпопулярніших публікацій викладачів ТДАТУ в електронному архіві та ін.

The screenshot shows the website of the Taurian State Agrarian University Library. The header includes the URL 'www.tsatu.edu.ua/biblioteka/novyny/page/9/' and the university name. A green navigation bar contains links: 'Про бібліотеку', 'Новини', 'Ресурси бібліотеки', 'Електронні ресурси', 'Науковцям', 'Методична робота', and 'Діяльність бібліотеки'. The main content area is divided into sections: 'Ми в соцмережах' with social media icons, 'Архів' with a 'Вибрати місяць' dropdown, 'Категорії' with 'Без категорії (3)' and 'Новини (332)', and 'Теги'. The 'Новини' section features two articles: 'ТОП-10 НАЙПОПУЛЯРНИШИХ ПУБЛІКАЦІЙ ВИКЛАДАЧІВ ТДАТУ В ЕЛЕКТРОННОМУ АРХІВІ ЗА I КВАРТАЛ 2017 РОКУ' (dated 05.04.2017) and 'ШЛЯХАМИ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ (1917-1921рр.)' (dated 03.04.2017).

Важливим напрямком наукової роботи НБ є видавнича діяльність. Видавничі проекти підвищують престиж бібліотеки. Презентація друкованих та електронних видань сприяють промоції бібліотеки й університету, розповсюдженню передового досвіду.

Науковою бібліотекою ТДАТУ продовжено видання інформаційного бюлетеня «**Наукова бібліотека: практика роботи**», метою якого є викладення досвіду роботи НБ та надання методичної та практичної допомоги бібліотекам методичного об'єднання з основних питань бібліотечної діяльності.

У 2017 році вийшов черговий випуск бюлетеню у якому розміщено статті провідних фахівців з різних напрямків бібліотечної роботи, а саме:

- ✓ Історія створення та сучасний стан колекції рідкісних та цінних видань НБ: досвід роботи
 - ✓ Сільськогосподарська рідкісна книга у фонді наукової бібліотеки Таврійського ДАТУ
 - ✓ Віртуальна виставка в інформаційній діяльності наукової
 - ✓ Національно-патріотичне виховання студентської молоді як важлива складова соціокультурної діяльності бібліотеки
 - ✓ Web-представництва наукової бібліотеки ТДАТУ в інформаційному просторі
- ✓ Інституційний Репозитарій ТДАТУ як інформаційна система відкритого доступу до наукових публікацій
 - ✓ Культурно-просвітницька та виховна діяльність бібліотек коледжів ЗТО СГБ: калейдоскоп досвіду
 - ✓ Випуск бібліографічних покажчиків серії «Золотий фонд наукової бібліотеки»: досвід роботи
 - ✓ Сучасні тенденції у співпраці Наукової бібліотеки і науковців

7.4 Методичне забезпечення бібліотек ЗТО СГБ

Робота НБ як Головної бібліотеки - має значний вплив на стан розвитку бібліотек ЗТО СГБ, визначає пріоритетні напрямки роботи, в числі яких слід назвати: впровадження нових інформаційних технологій, підвищення якості послуг користувачів, формування системи безперервної освіти бібліотекарів об'єднання.

До складу Запорізького територіального об'єднання сільськогосподарських бібліотек (ЗТО СГБ) входить 9 бібліотек. А саме:

- Наукова бібліотека ТДАТУ / Головна бібліотека (м. Мелітополь)
- НТБ Мелітопольської дослідної станції садівництва ім. Сидоренка ІС НААН України (м. Мелітополь);
- НТБ відділу біоекотехнічних систем в тваринництві ННЦ «ІМЕСГ» НААН України (м. Запоріжжя);

- НБ Розівської ДС інституту сільського господарства степної зони НААН України (смт Розівка);
- Бібліотека ВСП Бердянського коледжу ТДАТУ (м. Бердянськ);
- Бібліотека ВСП Мелітопольського коледжу ТДАТУ (м. Мелітополь);
- Бібліотека ВСП Ногайського коледжу ТДАТУ (м. Приморськ);
- Бібліотека ВСП Василівського коледжу ТДАТУ (м. Василівка);
- Бібліотека ВСП Оріхівського коледжу ТДАТУ (м. Оріхів).

Робота територіального об'єднання проводилась відповідно до «Плану роботи Головної бібліотеки ЗТО СГБ на 2017 рік», затвердженого Методичною радою НБ ТДАТУ.

Наукову бібліотеку, як Головну бібліотеку об'єднання характеризують: якісна професійна кадрова і ресурсна база, інноваційний підхід до роботи і чітко вибудована система методичної взаємодії.

Серед найбільш затребуваних форм: методичні консультації (колективні та індивідуальні), методичні рекомендації з різних питань бібліотечної діяльності, інструктажі, практикуми, практична методична допомога, виїзди.

Протягом 2017 р. Головна бібліотека об'єднання працювала у тісному контакті з бібліотеками коледжів. На жаль, через відсутність в науково-дослідних установах області посад бібліотечних працівників фактично втрачений зв'язок з деякими бібліотеками цих установ.

Велике значення Головна бібліотека об'єднання надавала актуалізації та підтримці web-сайту НБ, його наповненню, написанню та оперативному розміщенні необхідної інформації. Колеги бібліотекарі мають змогу: увійти в електронний каталог бібліотеки; знайти необхідні матеріали у розділі **«Науково-методична робота»**: **«Бібліотечному фахівцю»**; **«Публікації бібліотеки»**; **«Методичне об'єднання»**; отримати консультації, поставити питання скориставшись послугою **«Віртуальна довідка»**, отримати необхідні методичні матеріали електронною поштою.

Наразі змінилися пріоритети методичної діяльності, форми роботи. Відбувся перехід від методичного керівництва до методичної допомоги. Найбільш поширені форми методичної допомоги в бібліотеці – консультація і методичні видання.

У 2017 році фахівцями НБ було надано **250** консультацій. При підготовці відповіді методист користується допомогою фахівців усіх структурних підрозділів бібліотеки і це, безсумнівно, поліпшує якість консультацій.

Бібліотекам об'єднання надано методичні рекомендації стосовно підрахунків статистичних даних, що надсилаються до сектору науково-методичної роботи наукової бібліотеки ТДАТУ та щодо обліку фондів, користувачів та відвідувань.

Як і в попередні роки, головна бібліотека об'єднання надавала можливість ознайомитися з регламентуючою документацією, фаховими періодичними виданнями. У всіх працівників бібліотек об'єднання є можливість проконсультуватися у провідних фахівців НБ ТДАТУ з питань, які їх цікавлять, обмінятися досвідом. Постійно ведеться пошук нових форм та методів міжбібліотечної взаємодії.

Проводилися практичні заняття з працівниками коледжів з питань збереження книжкового фонду та відбору видань для обмінного фонду, списання видань, обліку та перевірок, надавалась методична допомога в систематизації за таблицями УДК.

Виїзди та відвідування бібліотек займають одне з головних місць у методичній роботі. Фахівцями головної бібліотеки здійснено 2 виїзди до бібліотек об'єднання з метою вивчення діяльності та надання методичної й консультаційної допомоги.

Оновленню професійних знань бібліотекарів об'єднання сприяли професійні заходи, підготовлені Головною бібліотекою у звітному році.

Зважаючи на велику кількість виникаючих запитань про пересистематизацію фондів і каталогів, розміщення фондів у вільному доступі тощо, для напрацювання узгодженої політики щодо впровадження УДК в бібліотеці, а також враховуючи те, що найкращим засобом поширення актуальної та необхідної інформації для бібліотекарів є заняття з підвищення кваліфікації, у квітні 2017 року у науковій бібліотеці ТДАТУ відбувся флеш-сеінар для бібліотек ЗТО СГБ *«Універсальна десятикова класифікація: методика індексування»*.

Під час спілкування було обговорено багато важливих тем, що стосуються класифікаційної системи, визначено напрями подальшої спільної діяльності бібліотечних працівників, прийнято рішення щодо нагальних проблем, які виникають у процесі індексування документів за УДК.

Зав відділом формування та наукової обробки документів надала лаконічну, але змістовну первинну інформацію про УДК, низку необхідних посилань, а також запропонувала покроковий план дій щодо впровадження нової класифікації як у процесах опрацювання бібліотечних фондів, так і у розстановці фонду та в облікових процесах і відповідній документації, розповіла про термінологію УДК, акцентувала увагу на видання УДК українською мовою, методику складання індексів, посилання на скорочені таблиці УДК і багато іншого.

В ході семінару було організовано круглий стіл, підготовлено і надано методичні та бібліографічні матеріали для бібліотекарів об'єднання.

Присутнім було презентовано «Таблиці зіставлення індексів ББК і УДК». Відбулося жваве обговорення питань застосування УДК для систематизації документів та організації фондів, методики переведення існуючих фондів з системи ББК на УДК (детальніше див. звіт Головної бібліотеки ЗТО СГБ за 2017 рік)

8. Проектна діяльність наукової бібліотеки

Сьогодні бібліотеки активно займаються проектною діяльністю. Серед найбільш вдалих проектів, які розроблені та реалізуються в НБ ТДАТУ, можна відмітити наступні:

➤ **Пошукова робота по виявленню цінної і рідкісної літератури у фондах НБ.**

В рамках проекту впродовж 2017 року виявлено 2 цінних видання. Створюються Колекції - *Книги воєнних років (1941-1945) у фондах бібліотеки ТДАТУ; Рідкісні книги аграрного профілю у фондах НБ ТДАТУ*

➤ **Інформаційну культуру - кожному студенту**

Мета проекту - формування інформаційної культури студентів, навчити користуватися електронними ресурсами, допомогти впевнено почувати себе в інформаційному суспільстві - це основна задача бібліотечних працівників.

Бібліотекою розроблено окремі програми навчання:

- Основи інформаційної культури студента - для студентів молодших курсів;
- Інформаційна культура студента - для старших курсів.
- Для магістрів розроблено окремий курс «*Раціональний пошук наукової інформації*».
- Експрес-заняття з користування електронними ресурсами, які проводяться для малочисельних груп студентів та індивідуально. Підсумком занять є тренінг з пошуку інформації серед електронних джерел.

➤ **Навчись легко вчитися**

Наукова бібліотека університету пропонує студентам прийняти участь в проекті «Навчись легко вчитися», який має на меті допомогти студенту в навчанні. В циклі заходів «Навчись легко вчитися», які традиційно наукова бібліотека проводить для студентів перших курсів на початку навчального року, важливі питання:

- методи швидкочитання
 - розвиток уваги, пам'яті
 - коло читання студента

➤ **Національно-патріотичний проект «З Україною в серці»**

«Українському народу не потрібно співчуття – потрібні патріоти. Потрібен ти!» (І. Олійник)

Патріотичне виховання пріоритетний напрямок-діяльності бібліотек. Метою патріотичного виховання є становлення громадянина - патріота України.

У 2015 році науковою бібліотекою було започатковано проект з національно-патріотичного виховання «З Україною в серці».

Проект передбачає комплекс заходів: мультимедійні бесіди, огляди, патріотичні акції, дискусії, стендові акції, години-вшанування.

✓ **Стендові акції**

- Творці незалежності України
- Шляхами української революції
- Поезія святої правди (Т.Г. Шевченко)

✓ **Мультимедійні огляди, бесіди**

- Народжені в Україні
- Українській молоді – європейські цінності
- Еліта української нації

✓ **Мультимедійно - краєзнавчий цикл «До чистих джерел Запорізького краю»**

- Мелітополь – інтеркультурне місто
- Козацька столиця України
- Преобразование уездного городка (Мелітополь)
- Життя, гідне пам'яті й пошани (знамениті мелітопольці)
- На мелітопольських рубежах та ін.

✓ **Мова – ДНК нації**

В рамках програми розвитку і функціонування української мови у Таврійському ДАТУ наукова бібліотека розробила проект **МОВА – ДНК НАЦІЇ** на 2016-2020 рр.

Заходи наукової бібліотеки для забезпечення виконання Програми:

Перелік заходів Програми
Використання державної мови у просвітницько-виховних заходах та видавничьких матеріалах наукової бібліотеки
Формування фонду наукової бібліотеки виданнями наукової, науково-популярної та художньої літератури українською мовою
Проведення циклів виставок та переглядів літератури:
✓ Будь українцем! Читай українською / постійно діюча виставка зі зміною експозицій
✓ Розмовляй українською / виставка-порада
✓ Поезія незалежності / виставка поетичних творів
✓ Світочі українського слова / виставка портрет зі зміною експозицій
✓ Мова – життя духовного основа / виставка поетичних творів
✓ «І знову класика до нас з полиць іде...» / книжкова виставка
✓ Мандри сторінками книг / виставка-подорож
Історико-літературний цикл заходів Подорож в українську словесність
✓ І вічним буде слово... / екскурс в історію писемності
✓ Як зародилась українська мова? / віртуально-краєзнавчий екскурс
Створення народознавчого проекту Українська світлиця (вивчення побуту, традицій українського народу)
Створення національно-патріотичної «фото-зони» Український vintage
Проведення циклу заходів літературно-краєзнавчого спрямування «Січковий Парнас» (бесіди, експрес-виставки, вечора поезії тощо)
Розробка виставки-плакату 100 цікавих фактів про українську мову з метою популяризації української мови, літератури, культури загалом
Випуск літературних буклетів ✓ Лунай, прекрасна наша мово!
Створення електронної бази даних «Ми – українці» : сценаріїв, заходів, фільмів для проведення культурно-просвітницької роботи культури, історичних дат та свят народно-обрядового спрямування серед студентства
Створення проекту «Українська медіа-хата»
До Дня української писемності і мови (9 листопада) підготувати і провести: ✓ літературну виставку-інсталяцію «Мова! Велична молитва наша!» ✓ фестиваль української мови «Мова fest»
Проведення поетичної акції до дня народження Т.Г. Шевченка «Мова рідна, слово рідне...»
Проведення патріотичних флеш-мобів до дня рідної мови: ✓ Українська – це модно! ✓ Я люблю українську!

➤ **NEW народознавчий проект Українська світлиця**

В рамках реалізації Програми розвитку і функціонування української мови у 2017 року науковою бібліотекою було започатковано народознавчий проект Українська світлиця, яка окрім проведення культурно-просвітницьких заходів, та екскурсій стала національно-патріотичною **фото-зоною Український vintage** в якій залюбки фотографуються не тільки студенти, а ще й гості університету та професорсько викладацький склад.

Віртуальний виставковий проект «Життєвий шлях на освітянській ниві»

Проект має за мету вивчення історії науки в університеті, осмислення наукової та педагогічної спадщини людей, яким присвячені виставки, усвідомлення важливості їхньої праці. Віртуальний виставковий проект «Життєвий шлях на освітянській ниві» це мультимедійні презентації про науковців ТДАТУ, які сьогодні визначають сучасне обличчя університету та вчених, які стали «золотим надбанням» аграрної науки України.

На сьогодні підготовлено 11 таких віртуальних виставок В 2017 році віртуальна виставка була презентована на честь 60-річчя д.т.н., професора **Леженкіна Олександра Миколайовича**. За період своєї трудової діяльності ювіляром було опубліковано понад 100 наукових праць: монографії, наукові статті, авторські свідоцтва і патенти на винаходи. На кафедрі, під керівництвом О.М. Леженкіна

продовжує роботу проблемна лабораторія: «Розробка і впровадження Мелітопольської технології та технічних засобів збирання зернових культур обсічуванням рослин на корені». Він є керівником низки наукових програм, які виконуються в університеті, приймає участь у конференціях, керує науковою роботою студентів. Вже багато років Олександр Миколайович вдало поєднує наукову, педагогічну та організаційно - методичну роботу.

➤ **Бібліометрика науки Таврійського ДАТУ**

«Публікаційний профіль університету»

Мета проекту – сприяти збільшенню показників цитованості публікацій вчених ТДАТУ, індексованих у наукометричних базах даних Web of Science, Scopus, Google Scholar, Index Copernicus, РІНЦ та ін. Для ефективного представлення власних наукових публікацій, знаходження нових колег, відкриття нових можливостей для фінансування, та щоб дізнатись про свої наукометричні показники науковцю необхідно мати або створити віртуальний профіль науковця в різних БД (Scopus, РІНЦ, Google Scholar, ORCID). Профілі науковців ТДАТУ, представлені в різних наукометричних базах даних, є своєрідним звітом наукової спільноти про результати напрацювань у певній галузі.

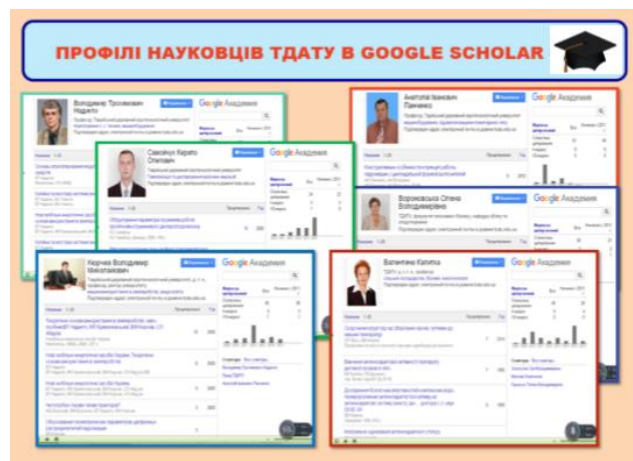
У 2017 році фахівцями відділу зроблено наступне:

- ✓ Створено профілі науковців ТДАТУ – **39**;
- ✓ Внесено бібліографічних записів – **1556**;
- ✓ Уточнення та коригування – **444**;
- ✓ Створено профіль «Таврійський державний агротехнологічний університет» та «Наукова бібліотека ТДАТУ»;
- ✓ Надано довідок щодо кількості створених профілів, кількості записів, цитування, h-індекс по окремій кафедрі – **18**;
- ✓ Створено унікальних ідентифікаційних номерів науковця **ORCID** – **29**;
- ✓ Проведено **Моніторинг публікаційної активності** науковців ТДАТУ в **Google Scholar**, **Scopus** і **Web of Science** – **3**;
- ✓ Проведено семінарів – **10**;
- ✓ Проведено експрес-тренінгів – **63**;

Наукова бібліотека провела **3** моніторинги публікаційної активності науковців ТДАТУ, цифрові показники були представлені на сайті університету.

За 2017 рік було проведено 10 флеш-семінарів на факультетах та окремих кафедрах за наступними темами:

- **«Розбудова іміджу науковця сучасними засобами комунікації»**
- **«Алгоритм пошуку інформації в БД Web of Science».**

➤ **Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ**

Наукова бібліотека університету продовжує випуск науково-бібліографічних покажчиків в рамках проекту «Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ». Складання покажчиків праць вчених сприяє популяризації імені вченого в регіоні, Україні і за кордоном. Бібліографічні покажчики підсумовують результати розвитку науки, дозволяють прослідкувати результати динаміку ідей вченого, його науковий зріст, підвести певний підсумок його діяльності.

В 2017 році були підготовлені наступні покажчики серії «Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ»: Єрмолаєва Сергія Олександровича та Леженкіна Олександра Миколайовича:

9. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

видавнича діяльність

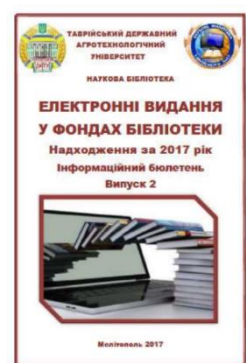
Впровадження новітніх інформаційних технологій у діяльність бібліотечних закладів зумовило активізацію і розширення підготовки якісно нової видавничої продукції. Видання наукової бібліотеки різні за призначенням, тематикою, формою, інформаційними ознаками.

Діапазон широкий: бібліографічні, методичні, методико-бібліографічні, інформаційні, довідкові видання; науково-допоміжні покажчики, рекомендаційні, матеріали передового досвіду та конференцій, календарі, сценарії для проведення бібліотечних заходів, списки нової літератури, прес-дайджести, плакати, буклети, листівки, закладки.

Видавнича продукція бібліотеки у 2017 році складалася із наступних матеріалів:

- **Бюлетень нових надходжень:** інформ. бюлетень / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. Г. Д. Попазова. – Мелітополь, 2017
 - ✓ Вип. 1. березень. – 2017. – 28 с.
 - ✓ Вип. 2. вересень. – 2017. – 20 с.
- **Випускники МІМСГ-ТДАТА-ТДАТУ. Історії успіху:** інформ. буклет / Таврійський державний агротехнологічний ун-т; наукова бібліотека; укладач С. В. Вовченко. – Мелітополь, 2017. – 20 с.
- **Випускники МІМСГ-ТДАТА-ТДАТУ. Історії успіху: науковці і освітяни:** інформ. буклет / Таврійський державний агротехнологічний ун-т; наукова бібліотека; укладач С. В. Вовченко. – Мелітополь, 2017. – 18 с.
- **Випускники МІМСГ-ТДАТА-ТДАТУ. Історії успіху: управлінці та громадські діячі:** інформ. буклет / Таврійський державний агротехнологічний ун-т; наукова бібліотека; укладач С. В. Вовченко. – Мелітополь, 2017. – 19 с.
- **Електронні видання у фондах бібліотеки: надходження за 2017 рік:** інформаційний бюлетень / ТДАТУ; наукова бібліотека; уклад. Г. Ю. Андрєєва. – Мелітополь, 2017.
 - ✓ Вип.1. – 48 с.
 - ✓ Вип. 2. – 52 с.
 - ✓ Вип. 3. – 100 с.
- **Золотий фонд наукової бібліотеки :** науково-бібліографічний показчик / ТДАТУ; наук. бібліотека; укладачі: О. М. Прусенко, Н. М. Семенюк, І. Б. Ситько. – Мелітополь, 2014
 - ✓ **Вип. 3:Рідкісні і цінні видання технічної літератури.** – 2017. – 40 с.
- **Монографії викладачів МІМСГ – ТДАТА – ТДАТУ:** наук.-бібліогр. показчик / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. Г. Д. Попазова. – Мелітополь, 2017. – 24 с.
- **Олійні культури:** науково-бібліографічний показчик / ТДАТУ; наук. бібліотека ; уклад. Г. Д. Попазова ; наук. ред. З. В. Золотухіна. – Мелітополь, 2017. – 40 с. – (Технології вирощування; Вип. 3)
- **Плодівництво та виноградарство:** науково-бібліографічний показчик / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. Г. Д. Попазова ; наук. ред. к. с.-г. н. О. М. Алексєєва. – Мелітополь, 2017. – 84 с.
- **Сільськогосподарська рідкісна книга у фонді наукової бібліотеки Таврійського ДАТУ:** історико-бібліографічний екскурс / О.М. Білоцька; ТДАТУ; відп. за вип. О. В. Почепня. – Мелітополь, 2017. – 68 с.

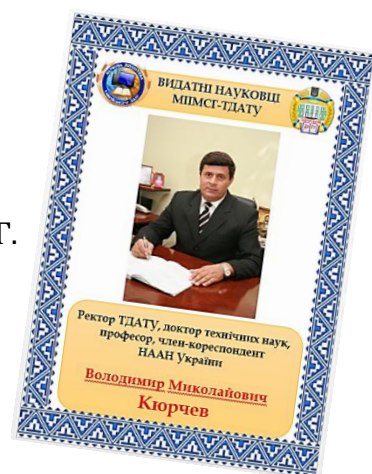

Біобібліографія

- **Єрмолаєв Сергій Олександрович** : біобібліографічний покажчик основ. публ. з 1967 по 2009 роки / ТДАТУ; наукова бібліотека; укладач: Н. В. Шульга. – Мелітополь, 2017. – 24 с. – („Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ”)
- **Леженкін Олександр Миколайович**: біобібліографічний покажчик основних публікацій: з нагоди 60-річчя з дня народження / Таврійський державний агротехнологічний ун-т; наукова бібліотека; укладач С. В. Вовченко. – Мелітополь, 2017. – 32 с. – („Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ”)

Інформ-видання

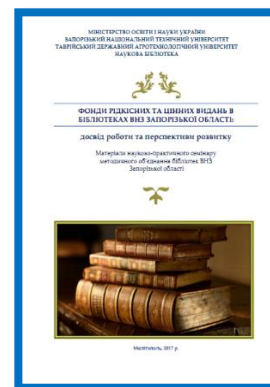
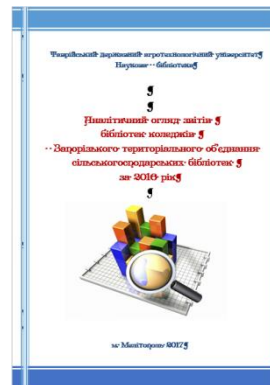
- **Василенко Андрій Овер’янович**: інформ. видання / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. Н.В. Шульга; оформ. А.Г. Журавська. – Мелітополь, 2017. – 16 с. – («Видатні науковці МІМСГ-ТДАТУ»)
- **Вербін Андрій Овер’янович**: інформ. видання / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. Г.Д. Попазова; оформ. А.Г. Журавська. – Мелітополь, 2017. – 12 с. – («Видатні науковці МІМСГ-ТДАТУ»)
- **Гулівер Георгій Федотович**: інформ. видання / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. С.В. Вовченко; оформ. А.Г. Журавська. – Мелітополь, 2017. – 16 с. – («Видатні науковці МІМСГ-ТДАТУ»)
- **Калитка Валентина Василівна**: інформ. видання / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. Г.Д. Попазова; оформ. А.Г. Журавська. – Мелітополь, 2017. – 24 с. – («Видатні науковці МІМСГ-ТДАТУ»)
- **Карпуша Павло Павлович**: інформ. видання / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. Г.Д. Попазова; оформ. А.Г. Журавська. – Мелітополь, 2017. – 25 с. – («Видатні науковці МІМСГ-ТДАТУ»)
- **Крижачківський Микола Людвигович**: інформ. видання / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. Т.О. Ласигіна; оформ. А.Г. Журавська. – Мелітополь, 2017. – 16 с. – («Видатні науковці МІМСГ-ТДАТУ»)
- **Кюрчев Володимир Миколайович**: інформ. видання / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. Г.Д. Попазова; оформ. А.Г. Журавська. – Мелітополь, 2017. – 24 с. – («Видатні науковці МІМСГ-ТДАТУ»)
- **Надикто Володимир Трохимович**: інформ. видання / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. С.В. Вовченко; оформ. А.Г. Журавська. – Мелітополь, 2017. – 24 с. – («Видатні науковці МІМСГ-ТДАТУ»)
- **Найдиш Володимир Михайлович**: інформ. видання / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. Т.О. Ласигіна; оформ. А.Г. Журавська. – Мелітополь, 2017. – 26 с. – («Видатні науковці МІМСГ-ТДАТУ»)

- **Юдицький Меєр Моїсейович:** інформ. видання / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. Н.В. Шульга; оформ. А.Г. Журавська. – Мелітополь, 2017. – 20 с. – («Видатні науковці МІМСГ-ТДАТУ»)
- **Ялпачик Гелел Семенович:** інформ. видання / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. Н.М. Семенюк; оформ. А.Г. Журавська. – Мелітополь, 2017. – 12 с. – («Видатні науковці МІМСГ-ТДАТУ»)

Науково-методичні видання

- **Аналітичний огляд звітів бібліотек коледжів ЗТО СГБ за 2016 рік** / уклад. О.В. Почепня; ТДАТУ; наук. бібліотека. – Мелітополь, 2017. – 20 с.
- **Наукова бібліотека Таврійського ДАТУ: практика роботи:** інформ. бюлетень / ТДАТУ; наук. бібліотека; голов. ред. О.М. Білоцька; відп. за вип. О. В. Почепня. – Мелітополь, 2017.- 96 с.
- **Національно-патріотичне виховання студентської молоді як важлива складова соціокультурної діяльності бібліотеки:** досвід роботи наукової бібліотеки ТДАТУ / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад.: С. О. Голодова; відп. за вип. С. О. Голодова. – Мелітополь, 2017. – 39с.
- **«Фонди рідкісних та цінних видань в бібліотеках ВНЗ Запорізької області: досвід роботи та перспективи розвитку»:** матеріали науково-практичного семінару методичного об'єднання бібліотек ВНЗ Запорізької області (19 травня 2017 року) /Міністерство освіти і науки України, Таврійський державний агротехнологічний університет; Наукова бібліотека ТДАТУ; відп. ред. О. М. Білоцька. - Мелітополь, 2017. – 56 с. – Укр. та рос. мовами.

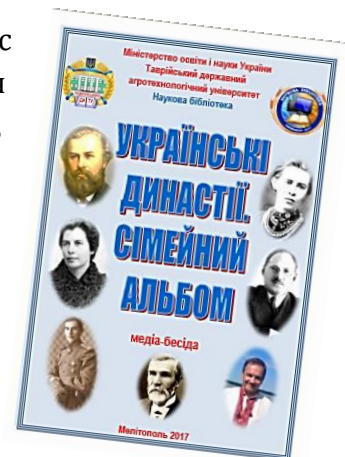
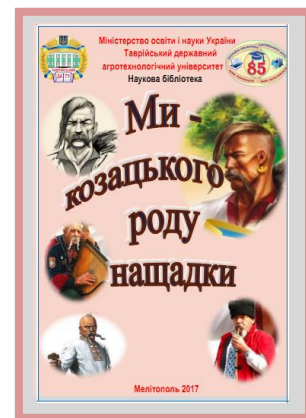

Сценарії заходів та тематичні бесіди

- **Антонио Гауди: архітектор пространства:** тематическая беседа с мультимедийным сопровождением / ТДАТУ; научная библиотека; сост.: Т.А. Касьянова; отв. за вып. Т.А. Касьянова. - Мелітополь, 2017.- 16 с.
- **Если душа родилась крылатой:** к 125-летию со дня рождения Марины Цветаевой: тематическая литературно-музыкальная гостиная / ТДАТУ; науч. библиотека; сост.: О. Н. Белоцкая, С.А. Голодова; отв. за вып. С.А. Голодова. – Мелітополь, 2017. – 20 с.
- **Ми - козацького роду нащадки:** сценарій історично-патріотичного заходу «Козацьке свято» / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад.: О. М. Білоцька, С.О. Голодова; відп. за вип. С.О. Голодова. – Мелітополь, 2017. – 14 с.

- **Михаил Булгаков. Мастер:** медиа-беседа / ТГАТУ; науч. библиотека; сост., отв. за вып. Т.А. Касьянова. - Мелітополь, 2017.- 16 с.
- **Наші випускники: історія успіху:** медіа-бесіда / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад.: О. В. Цикало; відп. за вип. О. В. Цикало, Т.О. Кас'янова. – Мелітополь, 2017. – 22 с.
- **Стратегии гениев:** уроки Гейтса, Джобса и Гроува...: тематическая беседа с мультимедийным сопровождением / ТГАТУ; научная библиотека; сост. С.И Орлова.; отв. за вып. С.И. Орлова, Н.Г. Ломейко. - Мелітополь, 2017.- 40 с.
- **Символы террора:** тематическая беседа с мультимедийным сопровождением / ТГАТУ; научная библиотека; сост. Л.А. Петрова; отв. за вып. Л.А. Петрова, Т.А. Касьянова. - Мелітополь, 2017.- 20 с.
- **ТДАТУ – там, де плакають аграріїв:** тематична бесіда з мультимедійним супроводом / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад.: Н.Г. Ломейко; відп. за вип. Н.Г. Ломейко. – Мелітополь, 2017. – 14 с.
- **Українські династії. Сімейний альбом:** тематична бесіда с мультимедійним супроводом / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад.: С.О. Голодова; відп. за вип. С.О. Голодова. – Мелітополь, 2017. – 32 с.

Запрошення, оголошення заходів, прес-релізи, фото-дайджести

З нагоди 85 - річчя ТДАТУ та наукової бібліотеки
 Наукова бібліотека з 19 по 29 вересня проводить ювілейну декаду

**VIVAT УНІВЕРСИТЕТ!
 VIVAT БІБЛІОТЕКА!**

В РАМКАХ ДЕКАДИ ПІДГОТОВЛЕНІ НАСТУПНІ ЗАХОДИ

- Тематична виставка
 - Таврійський агротехнологічний - 85 років успіху
- Виставки-презентації
 - Університетська наука в особистостях
 - Публікаційна палітра університетської науки
- Стендова виставка
 - Вчені ТДАТУ в Вікіпедії
- Медіа-бесіди
 - ТДАТУ - там, де плавають аграріїв
 - Наші випускники - історія успіху
- Науково-бібліографічний показник
 - Монографії викладачів МІМСГ-ТДАТУ (1990-2017)
- Буклети
 - Видатні науковці МІМСГ-ТДАТУ
 - Випускники МІМСГ-ТДАТА-ТДАТУ: історія успіху
- Інформаційний бюлетень
 - Наукова бібліотека: практика роботи
 - Наукова бібліотека: нові технології
- Виставка
 - Перлини науки

З нагоди 85-річчя з дня створення, до всеукраїнського дня бібліотек

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
 з 25 по 30 вересня проводить **ТИЖДЕНЬ БІБЛІОТЕКИ**

В рамках тижня заплановані наступні заходи

- Екскурсії по бібліотеці
- Інформаційна еволюція /виставка-інсталяція/
- Немає Google Scholar
- Бібліотека ДАТУ: практика роботи
- Інформаційний бюлетень/

ЗУСТРІЧІ В БІБЛІОТЕЦІ

МІТОЛОГІЧНЕ ОБ'ЄДНАННЯ БІБЛІОТЕК ВІЗ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ТДАТУ НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ЗНП

19 травня о 10-00
 на базі наукової бібліотеки ТДАТУ
 ВІБУДЕТЬСЯ НАУКОВО - ПРАКТИЧНА СЕМІНАР

Фонди рідкісних та цінних видань в бібліотеках ВНЗ Запорізької області:
 досвід роботи та перспективи

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!
 Колектив наукової бібліотеки ТДАТУ щиро вітає вас із **ВСЬУКРАЇНСЬКИМ ДНЕМ БІБЛІОТЕК!**
 Нехай це свято принесе у Ваш колектив гордість за свою професію, прагнення до творчості, АУХ ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ з користувачами та колегами!

Директор НБ Білоцька О.М.

З нагоди Дня науки
 Наукова бібліотека з 15 по 19 травня проводить **Тиждень науки**

До Вашої уваги:

- Скрижалі аграрної науки / відкритий перегляд Ресурсів
 - Фундаментальні праці вчених аграріїв
 - науковий доробок вчених МІМСГ / наслідок вчених 60-60 рр.
 - науковий потенціал ТДАТУ / наука сьогодні
- Аграрна наука і практика / виставка Читальний зал НБ НБ, Агритий поверх
- Бібліобіографістика провідних вчених ТДАТУ / біобіографічні показники Сайт ТДАТУ
- Життєвий шлях на освітній ниві: видатні науковці МІМСГ-ТДАТУ / серія буклетів Сайт ТДАТУ
- Проект Науковці ТДАТУ у Вікіпедії

Запрошуємо всіх бажаючих

Телефон 444-4444
 44-03-31

10. ІННОВАТИКА В РОБОТІ БІБЛІОТЕКИ

Разом з новими технологіями у наше життя увійшло та міцно затвердилося поняття «інновація». Процеси інноваційного оновлення торкнулися майже всіх бібліотечних процесів. Позитивною рисою в інноваційній роботі бібліотек є те, що вони не тільки сприяють популяризації

фондів, задоволенню читацьких інтересів, але й розкривають перед користувачами творчі можливості та здібності бібліотекарів, їхній творчий потенціал.

Ефективність роботи вузівської бібліотеки сьогодні – це, перш за все, її сервісні послуги. Те, як вона відгукується на зміни в суспільстві, наскільки оперативним і широким є доступ до необхідної інформації.

Інноватика 2017 р.:

- Реєстрація в програмах Асоціації «Інформатіо-Консорциум» / березень
- Розпочато проект «Вчені ТДАТУ в Вікіпедії»:
 - проведено роботу зі створення персональних сторінок докторів наук та видатних науковців ТДАТУ. В он-лайн енциклопедії розміщено 11 біографій.
- Проведення флеш-семінарів «Алгоритм пошуку інформації в Web of Science», «Розбудова іміджу науковця сучасними засобами наукової комунікації»
- Експорт / імпорт бібліографічних записів в режимі онлайн з каталогів бібліотек ІРБІС- корпорації
- Маркування цінних видань наліпками «З приватної колекції викладача (ПІБ)», з додаванням даних в ЕК
- Розширення бібліографічного запису в БД РіЦ з посиланням на повний текст документу
- Започатковано «Тиждень фахової періодики на кафедрі»
- Започатковано народознавчий проект «Українська світлиця»
- Розпочато роботу літературно-музичної вітальні «Джерело»
- Оформлено фото-зону «Дивосвіт любові»
- Організовано буккросинг «В світі мандруючих книг»
- Проведено історико-патріотичне козацьке свято «Ми – козацького роду нащадки».
- Випуск інформаційних видань серії «**Видатні науковці МІМСГ-ТДАТУ**» / 11 буклетів
- започатковано рубрику «Книга тижня»;
- підготовлена стендова фотовиставка-інсталяція до **90-річчя випускника МІМСГ, Героя України Д. К. Моторного - «Патріарх української землі».**

11.УПРАВЛІННЯ. РОБОТА З КАДРАМИ

Одним із напрямків загального процесу управління бібліотекою є кадрова політика, яка передбачає підбір і просування кадрів, підготовку і безперервне навчання, розстановку працівників відповідно до структури бібліотеки та аналіз кадрового потенціалу.

Керування діяльністю бібліотеки здійснює безпосередньо директор наукової бібліотеки Білоцька О.М. На рівні підрозділів – завідувачі відділами та секторами. Традиційно, управління бібліотекою здійснювалося на основі колегіального вирішення виробничих проблем. На виробничих нарадах приділялась увага всім напрямкам бібліотечної роботи, зокрема аналізу статистичних показників, питанням інвентаризації, збереженню фонду, руху фонду, організації книжкових виставок та ін. Окремі напрями роботи бібліотеки були предметом обговорювання на засіданні методичної ради.

Структура наукової бібліотеки відповідає визначеним напрямкам роботи і базуються на типових документах і методичних рекомендаціях з питань формування штатів і порядку організації структури бібліотек ВНЗ III-IV рівнів акредитації (2-ї групи з оплати праці), визначених МОН України.

Протягом звітного року роботу бібліотеки забезпечували такі відділи та сектори:

- Директор – 1
- Сектор науково-методичної роботи -1
- Відділ наукової обробки документів – 4
- Відділ обслуговування користувачів - 8
 - завідувача відділом -1
 - абонемент навчальної та наукової літератури -3
 - абонемент художньої літератури – 2
 - великий читальний зал – 2
 - бібліотеки гуртожитків
- Відділ науково-бібліографічної роботи - 4
- Відділ інформаційно-комп'ютерного забезпечення – 5 у т.ч
 - провідний бібліотекар з книгозабезпечення – 1
 - інженер - 1
 - зал електронних ресурсів - 1

Більшість колективу - це висококваліфіковані співробітники, які знають бібліотечну роботу і новітні технології обслуговування читачів. Середній вік співробітників становить 46 років. Навчається в заочній магістратурі ХДАК 1 співробітник.

Станом на 01.01.2018 р.

Табл. 21

Загальна кількість штатних посад	22
Загальна кількість працівників	23
Працюють повний робочий день	20
* із них: бібліотечних працівників	20
Склад за освітою:	
*вища фахова (бібліотечно-інформаційна)	17
* вища не фахова (інша)	1
* середня спеціальна (фахова)	5
* загальна середня	-
Склад за стажем:	
* до 3 років	1
* від 3 до 9 років	2
* від 10 до 20 років	6
* понад 20 років	14

Стратегія розвитку бібліотеки визначено в «*Концепції розвитку наукової бібліотеки Таврійського на 2015 - 2020 рр.*», де окреслені завдання щодо розбудови бібліотеки, технологічних процесів, впровадження інформаційних технологій і інших основних напрямків роботи.

Майже по всіх напрямках роботи розроблено **Перспективні плани**:

- ✓ План впровадження автоматизованої документовидачі в НБ ТДАТУ (2017-2020 рр.)
- ✓ Перспективний план підготовки та видання науково - бібліографічних покажчиків серії «Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ» на 2016-2020 рр.
- ✓ Перспективний план редагування бібліотечних фондів, каталогів та картотек на 2016-2020 рр.
- ✓ Перспективний план редагування БД електронного каталогу на 2016-2020 рр.
- ✓ Перспективний план ретровводу НБ ТДАТУ на 2016-2020 рр.
- ✓ Перспективний план перевірки бібліотечних фондів НБ ТДАТУ на 2015-2020 рр.

Для бібліотеки особливого значення набули зв'язки із керівними та громадськими структурами університету. Про стан та перспективи розвитку наукової бібліотеки директор щорічно доповідає на засіданнях вченої ради, членом якої вона є. У 2017 р. було заслухано питання «Про впровадження автоматизованої документовидачі в науковій бібліотеці університету». Всі важливі питання роботи бібліотеки обговорюються з проректорами з НПР, НР, АГР, а найважливіші – з ректором.

Налагоджена робота бібліотеки з деканатами. Декани всіх факультетів допомагали бібліотеці в питаннях ліквідації заборгованості серед студентів, забезпечення відвідувань культурних заходів бібліотеки та ін. Бібліотека плідно працює з викладачами з питань забезпечення студентів навчальною літературою та придбання нової. Викладачі-куратори студ. груп запрошують бібліотекарів для проведення тематичних бесід на кураторських годинах.

Питання соціального захисту працівників бібліотеки ніколи не стояли осторонь профкому університету. Співробітники НБ отримали путівки на базу відпочинку «Салют». Дітям працівників були закуплені подарунки до Нового року.

Бібліотека також співпрацює зі службами університету: редакцією газети «Агротаврія», відділами міжнародних зв'язків, технічного забезпечення та ТВ, НМЦ університету, Центром культури та дозвілля ТДАТУ та ін..

З нагоди **8-го березня**:

- ✓ *преміювано*: Білоцька О.М., Голодова С.О., Попазова Г.Д., Сітько І.Б., Сирцова О.І., Цикало О.В.;
- ✓ *подяками відзначено*: Петрова Л.О., Маргарінт Н.І., Шульга Н.В., Андреева Г.Ю..

З нагоди 85-річчя наукової бібліотеки відзначено наступних співробітників:

- ✓ *почесними грамотами нагороджено* -10
- ✓ *преміювано* – 8
- ✓ *подяками відзначено* -13

Суттєвою частиною корпоративної культури були власні традиції. Насамперед, це колективне відзначення професійних, загальнодержавних свят, днів народження працівників.

Цього року своє професійне свято, **Всеукраїнський день бібліотек**, колектив наукової бібліотеки відзначив поїздкою в унікальний природний та історичний комплекс одне із Семи чудес України **о. «Хортиця»**.

12. МАТЕРІАЛЬНО – ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Важливою складовою комфортності бібліотечного середовища, що забезпечує зустріч користувача бібліотеки з предметом його інформаційних потреб, є організація матеріально-технічної бази бібліотеки.

До матеріально-технічної бази (далі МТБ) бібліотек відносять їх приміщення, інженерне обладнання (інженерна інфраструктура), меблі, засоби зв'язку (телекомунікації), аудіотехніку, відеотехніку, копіювально-розмножувальну, організаційну і комп'ютерну техніку, видаткові матеріали і запчастини.

Матеріально-технічне забезпечення бібліотеки дещо змінилось. У 2017 році НБ отримала

- ноутбук **HP 250 G5**
- БФП **I-SENSYS MF 3010 Series**

Табл. 22

Матеріально-технічна база	
Загальна площа	1655 м2
Для зберігання фондів	706 м2
Загальна кількість читальних залів та місць	5/185
Кількість комп'ютерів	23
Ноутбук	2
Кількість сканерів/принтер	-/1
БФП(багатофункціональний пристрій)	4
Web – камера	1

Сьогодні бібліотека потребує ремонту у своїх приміщеннях та необхідне сучасне бібліотечне обладнання. У науковій бібліотеці проведено щорічну інвентаризацію матеріальних цінностей, недоліків по їх зберіганню не виявлено.

Висновки

У звітному році залишилися невирішені проблеми:

- приміщення потребує ремонту;
- недостатність фінансування на придбання літератури, підписку, обладнання;
- необхідність модернізації комп'ютерної техніки.

Попереду, в наступному році плани щодо залучення нових користувачів, впровадження креативних проектів, подальший розвиток електронної бібліотеки, інституційного репозитарію; активізація роботи в інформаційному просторі.

Перспективним напрямом діяльності бібліотеки є подальші дослідження та збереження унікальних книжкових пам'яток і колекцій, які є в університетській книгозбірні, удосконалення технологічних процесів бібліотечно-бібліографічного та науково-інформаційного обслуговування користувачів, створення раціональної технології та підвищення якості роботи на основі проведення досліджень для забезпечення освітнього процесу та ефективності науково-дослідної роботи в університеті.

Директор наукової бібліотеки

О.М. Білоцька

ТАБЛИЦЯ
основних статистичних показників роботи наукової бібліотеки
Таврійського державного агротехнологічного університету за 2018 рік

Пор. №	Назва показника	Значення
I.	Повна назва, рік заснування бібліотеки	Наукова бібліотека Таврійського державного агротехнологічного університету, 1932
1.1	ПІБ керівника бібліотеки	Білоцька Ольга Миколаївна
1.2	E-mail бібліотеки	biblioteka@tsatu.edu.ua
1.3	ПІБ ректора ВНЗ	Кюрчев Володимир Миколайович
1.4	E-mail ректора	office@tsatu.edu.ua
II.	Група за оплатою праці	2 (друга)
III.	Бібліотечні фонди (власні)	
3	Всього примірників власних ресурсів	388355
	у т.ч. рідкісних та цінних документів	2557
3.1	За видами	
3.1.1	Книг	287399
3.1.2	Періодичних видань	31008
3.1.2.1	у т.ч. журналів - примірників	29571
3.1.2.2	у т.ч. газет - річних комплектів	1487
3.1.3	Неопублікованих документів	5385
3.1.4	Електронних носіїв із записом	785
3.1.5	Мережних локальних документів, що доступні користувачам бібліотеки (не службові)	23919
3.1.6	Інших документів	39859
3.2	За мовами	
3.2.1	Державною мовою	203242
3.2.2	Іноземними мовами	185113
3.2.2.1	у т.ч. російською мовою	176051
3.3	За цільовим призначенням	
3.3.1	Наукових видань	73667
3.3.2	Навчальних видань	194059
3.3.2.1	у т.ч. в електронній формі (дискети, оптичні диски + локальні мережні документи)	19270
3.3.3	Літературно-художніх видань	28160
IV.	Електронні ресурси	
4.1	Мережні віддалені ресурси	
4.1.1	Ліцензійні ресурси передплачені (придбані)	
4.1.1.1	Кількість придбаних (передплачених) БД	1
4.1.1.1.1	з них: повнотекстових БД	-
4.1.1.2	Кількість унікальних назв книг, журналів, ін.	-
4.1.2	Ліцензійні ресурси тестового	

	доступу	
4.1.2.1	Кількість тестових БД	3
4.1.2.2	Кількість унікальних назв книг, журналів, ін.	-
4.1.3	Ресурси відкритого доступу	
4.1.3.1	Кількість посилань на унікальні безкоштовні інтернет-ресурси, які б-ка внесла до свого онлайн-каталогу або БД	8030
4.2	Бази даних (власні)	
4.2.1	К-ть власних БД	18
4.2.2	Обсяг власних БД (кількість бібліографічних записів)	113589
4.2.2.1	з них: записів у Електронному каталозі	89542
4.2.2.2	К-сть введених записів до ЕК за рік	10012
4.2.2.3	К-сть звернень до ЕК	18450
4.2.3	К-сть оцифрованих документів за рік	-
4.2.3.1	у т.ч. сторінок	-
4.3	Бібліотечний веб-сайт (вказати власний чи на сайті ВНЗ)	власний
4.3.1	URL веб-сайту	http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/
4.3.2	К-сть звернень	11423
4.4	Інституційний репозитарій	
4.4.1	Назва репозитарію	ElarTSATU
4.4.2	URL репозитарію	http://elar.tsatu.edu.ua
4.4.3	К-сть представлених документів (записів)	2069
4.4.4	К-сть звернень	61481
4.5	Інші веб-ресурси бібліотеки	
4.5.1	Кількість інших веб-ресурсів бібліотеки	2
4.5.2	Кількість звернень	14832
V.	Надійшло документів (власний фонд)	
5	Всього примірників	3612
5	Всього назв	2106
5.1	За видами	
5.1.1	Книг - примірників	942
5.1.2	Книг - назв	397
5.1.3	Періодичних видань	866
5.1.3.1	у т.ч. журналів - примірників	843
5.1.3.2	у т.ч. газет - річних комплектів	23
5.1.4	Неопублікованих документів - примірників	81
5.1.5	Електронних носіїв із записом - примірників / назв	27/386
5.1.6	Мережних локальних документів	1570
5.1.7	Інших документів	126
5.2	За мовами	
5.2.1	Державною мовою - примірників	2713
5.2.2	Іноземними мовами - примірників	899

5.2.2.1	у т.ч. російською мовою - примірників	744
5.3	За цільовим призначенням	
5.3.1	Наукових видань - примірників	748
5.3.2	Навчальних видань - примірників	1091
5.3.2.1	у т.ч.в електронній формі (дискети, оптичні диски + локальні мережні документи)	777
5.3.3	Літературно-художніх видань - примірників	101
VI.	Обмінний фонд	
6	Всього примірників	337
6.1	у т.ч. надійшло примірників	12
6.2	у т.ч. передано примірників	-
VII.	Вибуло примірників з власного фонду	
		2416
VIII.	Користувачі	
8.1	Всього читачів за єдиним обліком	8350
	у т.ч. віддалених авторизованих користувачів	3997
8.1.1	Студентів	3621
8.1.2	Сторонніх	134
8.2	Обслуговано всіма структурними підрозділами	12170
IX.	Кількість відвідувань	
9	Всього	169906
9.1	у т.ч. к-сть звернень до веб-ресурсів бібліотеки	106186
9.2	у т.ч. к-сть відвідувань масових заходів	3650
X.	Видано документів із власного фонду	
10	Всього примірників	403146
	у т.ч.рідкісних та цінних документів	360
10.1	За видами	
10.1.1	Книг	249965
10.1.2	Періодичних видань	21508
10.1.2.1	у т.ч. журналів - примірників	20450
10.1.2.2	у т.ч. газет - примірників	1058
10.1.3	Неопублікованих документів	2860
10.1.4	Електронних носіїв із записом	1127
10.1.5	Мережних локальних документів	127561
10.1.6	Інших документів (ноти, мапи, платівки, карти тощо)	125
10.2	За мовами	
10.2.1	Державною мовою - примірників	288596
10.2.2	Іноземними мовами - примірників	114550
10.2.2.1	у т.ч. російською мовою - примірників	111460
10.3	За цільовим призначенням	
10.3.1	Наукових видань	40370
10.3.2	Навчальних видань	260160
10.3.2.1	у т.ч.в електронній формі (дискети, оптичні диски + локальні мережні документи)	65880

10.3.3	Літературно-художніх видань	20732
XI.	Мережні віддалені ресурси - кількість завантажених користувачами електронних документів (файлів)	
11.1	Ліцензійні ресурси передплачені (придбані)	-
11.2	Ліцензійні ресурси тестового доступу	-
XII.	МБА та ЕДД (електронна доставка документів)	
12.1	К-сть абонентів МБА, ЕДД	35
12.2	К-сть документів, отриманих з інших бібліотек	15
12.2.1	у т.ч сторінок електронних копій	24
12.3	К-сть виданих документів іншим бібліотекам	17
12.3.1	у т.ч. сторінок електронних копій	75
XIII.	Культурно-просвітницька робота	
13	Тематичні виставки, перегляди:	
13.1.1	Загальна кількість виставок, переглядів	112
13.1.2	Представлено документів	3832
13.2	у т.ч. Віртуальні виставки:	
13.2.1	Загальна кількість вірт. виставок	1
13.2.2	Представлено документів	20
13.3	Бібліографічні огляди:	
13.3.1	Тем	23
13.3.2	Прочитано	35
13.4	Кількість масових заходів	75
XIV.	Довідково-інформаційне обслуговування	
14.1.1	К-сть абонентів ВРІ	11
14.1.2	К-сть тем ВРІ	5
14.1.3	К-сть абонентів ДОК	2
14.1.4	К-сть тем ДОК	2
14.2	Виконано довідок, всього	9755
14.2.1	у т.ч. тематичних	6900
14.2.2	у т.ч. заіндексовано документів (УДК)	305
14.3.	Виконано в автоматизованому режимі	2758
14.3.1	у т.ч. віртуальною довідковою службою	58
14.3.1.1	URL віртуальної довідкової служби	http://www.tsatu.edu.ua/bibliotek/a/virtualna-dovidka/
14.4	К-сть днів інформ., кафедр, дипломника, фахівців	11
14.5	Кількість складених бібліографічних покажчиків	12
14.6	Кількість опублікованих бібліографічних покажчиків	12
14.7	Кількість бібліографічних покажчиків, представлених в електронній формі	12
XV.	Формування інформаційної культури	
15.1	Загальна к-сть проведених занять (в годинах)	160
15.2	Програма навчального курсу в академічних годинах:	
15.2.1	у т.ч. для студ. молодших курсів: теорет.	1

15.2.2	у т.ч. для студ. молодших курсів: практ.	1
15.2.3	у т.ч. для студ. старших курсів: теорет.	2
15.2.4	у т.ч. для студ. старших курсів: практ.	2
15.2.5	у т.ч. для наук.-пед. працівників: теорет.	1
15.2.6	у т.ч. для наук.-пед. працівників: практ.	1
XVI.	Науково-дослідна та науково-методична робота	
16.1	Кількість тем наукових робіт	2
16.2	Назви тем наукових робіт	<i>Наукові школи МІМСГ-ТДАТУ: історико-бібліографічне дослідження ; Цінні та рідкісні видання у фондах НБ: виявлення, вивчення та опис.</i>
16.3	Проведено конференцій	1
16.4	Проведено семінарів у бібліотеці	1
16.5	Проведено інших заходів	2
16.6	К-сть виступів на конференціях, семінарах	11
16.7	К-сть публікацій	21
XVII.	Матеріально-технічна база (МТБ)	
17.1	Загальна площа приміщень бібліотеки (кв.м.)	1655
17.1.2	у т.ч. площа для зберігання фондів (кв.м.)	706
17.1.3	у т.ч. площа для обслуговування користувачів (кв.м.)	503
17.2	Кількість абонементів	3
17.3	Кількість читальних залів	5
17.4	Місць для читачів	185
XVIII.	Технічна характеристика приміщень	
18.1	Потребує капітального ремонту (кв.м.)	400
18.2	Перебуває в аварійному стані (кв.м.)	-
XIX.	Кількість технічних засобів	
19.1	Кількість комп'ютерів	22
19.1.1	у т.ч. к-ть серверів	2
19.2	Кількість автоматизованих робочих місць (АРМ)	20
19.2.1	у т.ч. АРМ для співробітників	10
19.2.2	АРМ для користувачів	10
19.3	К-сть комп. з доступом до Інтернету	20
19.3.1	у т.ч. для користувачів	10
19.4	К-сть копіювально-розмножувальної техніки (КРТ), всього	5
19.4.1	у т.ч. сканерів	-
19.4.2	принтерів	1
19.4.3	копірів	-
19.4.4	БФП (багатофункціональні пристрої)	4
19.5	Кількість телефонних номерів	1
19.6	Кількість факсів	-
19.7	Використання технологій WI-FI так/ні	так

19.8	Наявн. ліцензованої бібліотечної системи (вказати назву)	ІРБІС 64
XX.	Фінансові витрати на:	
20.1	Придбання книг	136 тис. грн.
20.2	Передплату періодичних видань	57.3 тис.грн.
20.3	Передплату баз даних	МОН
20.4	Інші витрати	-
XXI.	Отримано дари	
21.1	Книг (примірників)	351
21.2	Книг (на суму)	20.2 тис.грн.
21.3	ПК та іншої комп. техніки (одиниць)	1
21.4	ПК та іншої комп. техніки (на суму)	3.6 тис. грн.
21.5	Інше (сума)	-
XXII.	Персонал бібліотеки (без урахування технічного і обслуговуючого персоналу)	
22.1	Кількість штатних одиниць	23
22.2	Загальна к-сть працівників (осіб) бібліотеки	23
22.3	<i>з них за освітою (у разі одержання освіти в кількох навчальних закладах, рівень освіти визначається відповідно до учбового закладу вищого рівня, який закінчив працівник)</i>	
22.3.1	Повна вища освіта	18
22.3.1.1	у т.ч. вища спеціальна	17
22.3.2	Базова вища освіта	5
22.3.2.1	у т.ч. базова спеціальна	5
22.3.3	Початкова вища освіта (неповна вища)	-
22.3.3.1	у т.ч. початкова спеціальна	-
22.3.4	Повна загальна середня освіта	-
22.4	<i>за стажем</i>	
22.4.1	До 3 років	1
22.4.2	3-9 років	2
22.4.3	10-20 років	6
22.4.4	Понад 20 років	14
22.4.5	Працюють повний робочий день	20
XXIII.	Відносні показники	
23.1	Обертаність	1,04
23.2	Книгозабезпеченість	89.2
23.3	Читаність	92.6
23.4	Відвідуваність	39